

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2556

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
มนต์ฤดี ถือสมบัติ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2556

มนต์ฤดี ถือสมบัติ. (2556). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศภายใน 4) ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 7) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 206 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One- Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1) การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2) การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สำหรับครูที่อยู่ในขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ ด้านหลักสูตรและด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

3) การศึกษาข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการนิเทศภายใน ผู้บริหารควรวางตัวเป็นกลางและปฏิบัติต่อผู้ได้รับการนิเทศอย่างเสมอภาค ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดหาสื่อให้เหมาะสมกับเวลาและลักษณะวิชาภาษาอังกฤษ และ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูนำผลงานวิจัยไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

THE SCHOOL ADMINISTRATORS'S ROLES IN THE PROMOTION OF ENGLISH
TEACHING IN THE PRIMARY SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLIS
ADMINISTRATION

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2013

Monrudee Thuesombut. (2013). *The School Administrators' Roles in the Promotion of English Teaching in the Primary Schools under Bangkok Metropolis Administration*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Dr.Puongrat Kesonpat.

This research aimed to study and compare the school administrators' roles in the promotions of English teaching in the primary schools under Bangkok Metropolis Administration (BMA) in 7 aspects: 1) the Curriculum, 2) the Instructional Management, 3) the Supervision, 4) the Instructional Media and the Learning Resource, 5) the Measurement and Evaluation 6) the research and 7) the Participation of Parents and Community. The comparisons were conducted by work experiences and school sizes. The samples of this study were 206 BMA English Teachers. The research instrument was a 5-level scale questionnaire from the most to the least practices. Its reliability is of .97. The statistics used including percentage, mean, standard deviation, and One-Way Analysis of Variance.

The research findings were as follows.

1) The school administrators' roles in the promotion of English teaching in the primary schools under BMA as a whole and individual aspects were at the high level of practices.

2) The comparisons of the administrators' roles, as a whole and individual aspects, by the teachers' work experiences no differences were found. When compared the administrators' roles, as a whole, by the teachers' school sizes, no differences were found. When compared individual aspects, significant differences were found at .05 level in 2 aspects, i.e. the Curriculum and the Measurement and Evaluation; the teachers in the large-sized school perceived more highly than those in the medium- and small-sized schools.

3) The study of the suggestions regarding the school administrators' roles in the promotion of English teaching revealed that the administrators should place themselves in the fair position and treat the supervisees equally in the internal supervision aspect; in the media, innovation, technology and learning resources aspect the administrators should acquire media appropriate with times and English subjects; in the research for education quality development the administrators should support the teachers to exchange learning both inside and outside schools.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ของ มนต์ฤดี ถือสมบัติ ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

ประธาน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิมา)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับงานวิจัยแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา คณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ คณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ซึ่งทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าที่พันตรีจำเริญ จันทร์เพ็ญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดนินสุขาราม นายทรงชัย ประเสริฐ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดโพธิ์นิมิต นางอารีย์ ประเสริฐศึกษานิเทศก์กลุ่มภาษาอังกฤษ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ เสียสละเวลาและกรุณาให้ความเมตตา แนะนำ แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรการบริหารการศึกษา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการทำงานวิจัยจนสำเร็จได้ด้วยดี

สารนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอขอบเป็นกตัญญูตเวทิตาแต่ผู้มีพระคุณ บุรพาจารย์ทุกท่านและคุณแม่ทองพิศ ถือสมบัติ มารดาผู้ให้กำเนิดและได้ล่วงลับไปแล้วจนจบจนถึงวันสำเร็จการศึกษาของผู้วิจัย

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณ กัลยาณมิตรทุกๆ ท่าน เพื่อนๆ คณะครูและบุคลากร โรงเรียนวัดนินสุขาราม สำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร นางสาวกวิณชิตา ถือสมบัติ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านแท่นวิทยา จ.ชัยภูมิ และ คุณพ่อผ่าน ถือสมบัติ ที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนการศึกษาในระดับปริญญาโท ทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพแห่งนี้จนสำเร็จ

มนต์ฤดี ถือสมบัติ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา.....	12
ความหมาย และความสำคัญของบทบาท.....	12
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา.....	13
การบริหารงานวิชาการ.....	19
การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน.....	21
การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้.....	22
การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ.....	24
การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	25
การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	30
ด้านหลักสูตร.....	35
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	36
ด้านการนิเทศภายใน.....	37
ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้.....	38
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	39
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน.....	42
ระบบการบริหารการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	43
การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	51
การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง.....	54
วรรณกรรมตัวแปรอิสระ.....	66
ประสบการณ์ในการทำงาน.....	66
ขนาดโรงเรียน.....	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
งานวิจัยในประเทศ.....	68
งานวิจัยต่างประเทศ.....	73
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	100
ความสำคัญของการวิจัย.....	100
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	101
สรุปผลการวิจัย.....	101
อภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก.....	119
ภาคผนวก ข.....	121
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	129

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 อัตรากำลังครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	46
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	76
3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	82
4 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน.....	83
5 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ.....	84
6 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ.....	85
7 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศภายใน โดยรวมและรายข้อ.....	86
8 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	87
9 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ.....	88
10 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	89

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน โดยรวมและรายข้อ.....	90
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน.....	91
13 วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน.....	92
14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	93
15 วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	94
16 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านหลักสูตร จำแนกตามขนาดโรงเรียน เป็นรายคู่.....	95
17 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่.....	96
18 ค่าความถี่และร้อยละข้อเสนอแนะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน ประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	97

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 การเปรียบเทียบคุณภาพการศึกษาไทยกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน.....	26
3 การจัดอันดับภาษาอังกฤษของคนไทย.....	27
4 ระบบการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	44
5 สารการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ.....	58
6 ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	59

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาการแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลกและตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลกนำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้นเรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศและใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อ การสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้นและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 220)

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้มากเป็นอันดับ 3 หรือ 4 ของโลก รองลงมาจากภาษาจีน ภาษาฮินดี และใกล้เคียงกับภาษาสเปน ดังนั้นคงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลของโลกที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และเข้ามามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของผู้คนจำนวนมากไม่น้อย จากอิทธิพลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร ส่งผลให้ภาษาอังกฤษยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการประกอบอาชีพ เมื่อประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งสมาชิกที่กำลังจะก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคตอันใกล้ ภาษาอังกฤษยิ่งทวีความสำคัญและความจำเป็นมากขึ้น คงถึงเวลาแล้วที่จะต้องมีการวางแผนและเตรียมพร้อมพัฒนาเด็ก เยาวชน และคนไทยให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมคาดหวัง ครูผู้สอนซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญในการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสังคม ต้องมีการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ใฝ่ศึกษาเรียนรู้ตลอดเวลา แสวงหาเทคนิควิธีสอนใหม่ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และผู้บริหารต้องให้ความสำคัญพร้อมสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอนในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาประจำชาติและภาษาต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ในสังคมอาเซียนและเวทีโลกต่อไป (ฟาฏินา วงศ์เลขา. 2554: ออนไลน์)

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาษาต่างประเทศจัดเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ การจัดกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในปัจจุบัน จะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 24 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและ

กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รู้จักประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการ อ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ได้ สัตส่วนสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรก็ได้ ใช้การวิจัยเป็น ส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ รวมทั้งการประสาน ความร่วมมือกับทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ. 2542: 13-14) และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อ ภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ในการ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรม อันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลก ได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 221)

แนวความคิดที่ศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ให้ความสำคัญต่อผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะเชื่อว่าเป็นปัจจัย สำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ซึ่ง ได้กำหนดในหมวด 7 ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 53 ให้มีองค์วิชาชีพครู ผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารการศึกษามีฐานะเป็นองค์การอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ในมาตรา 53(2) กำหนด ให้ผู้บริหารโรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชน ต้องมีใบประกอบวิชาชีพตามกฎหมายกำหนด (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์; และคณะ. 2543: 12) จากการศึกษาเอกสารรายงานการวิจัย พบว่าผู้บริหารโรงเรียน เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญต่อทิศทางการดำเนินนโยบายการศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียน ถือได้ว่าเป็นผู้จัดการทางการศึกษา เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรดำเนิน การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาและเป็นไปตามความมุ่งหวังของ สังคม (รุ่งเรือง สุขภักดิ์. 2544: 46) ในสภาพเป็นจริงปรากฏว่ามีปัญหาอีกมากมายเกิดจากการ บริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารจัดการไม่เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เนื่อง จากผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในฐานะผู้นำองค์การ คือ ผู้มีหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาของชาติ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ยิ่งในยุคปฏิรูปการศึกษาเช่นในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษายังมีความสำคัญ มากขึ้น เพราะเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักในการผลักดันให้การปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาประสบ ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการนำพาองค์การก้าวสู่ความเป็นเลิศ หากผู้บริหารไม่มีทักษะการบริหาร บริหารงานไม่เป็นระบบ ขาดคุณธรรม จริยธรรม ก็ย่อมส่งผลทำ ให้การบริหารจัดการศึกษาเกิดปัญหาและอุปสรรคไม่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือสำเร็จ อย่างไม่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2547: 9)

ในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีความพยายามที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ด้วยการประกาศนโยบายให้นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ 1 โดยกำหนดให้มีการสอนตั้งแต่ประถมศึกษาเป็นต้นไป ในปี 2538 และได้ประกาศใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2539 รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการเปิดโรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียน English Program (โรงเรียน EP) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน แม้จะมีมาตรการดังกล่าว (กระทรวงศึกษาธิการ. 2549: Online) สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันก็ไม่ประสบผลเท่าที่ควร จะเห็นได้จากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรอบสอง ปี 2548 - 2551 ที่ผ่านมาพบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมากที่สุดคือมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร โดยในระดับปฐมวัย โรงเรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาอยู่ที่ร้อยละ 19.6 ส่วนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในรายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ ลดลงอย่างต่อเนื่องทุกวิชา ในช่วง 5 ปี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แนวโน้มคะแนนผลสัมฤทธิ์ไม่ต่างกัน ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ในทุกวิชา เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษกับวิชาอื่น ๆ พบว่า วิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดทั้งสามปี รวมถึงรายงานผลการตรวจคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 ของสำนักงานการศึกษา (2554: 80) พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คือกลุ่มภาษาอังกฤษ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีผลการประเมินระดับไม่ผ่านเกณฑ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ต้องได้รับการพัฒนาอยู่ที่ร้อยละ 20.3 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 2-3)

จากปัญหาผลการประเมินคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดทั้งสามปีดังกล่าว สาเหตุที่สำคัญเกิดจากการที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการแสดงบทบาทในการจัดการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย (อัสนีย์ อัจฉริยบุตร. 2546: 2) ไม่ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถของครู ไม่สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ หรือสนับสนุนทรัพยากรบริหารให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ (วีรนุช พิณฑวนิช. 2543: 8) อีกทั้งไม่สนับสนุนให้กำลังใจครู ทำให้ครูเกิดความว่าเหว ล้งเล ไม่แน่ใจ ในที่สุดกลับไปสู่วิธีการสอนแบบเดิม ๆ ที่ตนเองคุ้นเคยอีก (อัสนีย์ อัจฉริยบุตร. 2546: 2) นอกจากนี้งานวิจัยของนภเนตร ธรรมบวร (2543) ที่ทำการศึกษารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมของการจัดการเรียนการสอน ไม่รู้ไม่เข้าใจแนวทางการจัดการเรียนการสอน อาจจะทำให้เกิดจากสาเหตุที่ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่ได้แสดงบทบาทตามที่กำหนดไว้จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งอัจฉรา โพธิยานนท์ (2542: 31) กล่าวว่า ปัญหาที่สำคัญในการจัดการศึกษาของไทยปัจจุบันนี้คือ ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ อันมีสาเหตุเนื่องมาจากผู้บริหารไม่สนใจหรือ

ให้ความสำคัญแก่หลักสูตรน้อยไป และกระบวนการวัดผลและประเมินผลยุ่งยากไม่สอดคล้องกับหลักสูตรเป็นผลทำให้ผลผลิตอันเนื่องมาจากระบบการศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับตัวแปรที่สำคัญคือ ผู้บริหารโรงเรียน (รุ่ง แก้วแดง. 2549: 3)

ดังนั้นการดำเนินการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยถือว่าการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสนใจและช่วยกันแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนี้อาจจะมาจากสาเหตุที่สำคัญหลายประเด็นด้วยกัน เช่น นักเรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษเท่าที่ควร ผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษแบบสื่อสารได้ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังไม่บูรณาการทั้ง 4 ทักษะ การฝึกปฏิบัติยังไม่เพียงพอ วิธีการเรียนการสอนยังไม่หลากหลายและไม่สอดคล้องกับพื้นฐานของนักเรียน ครูขาดการสนับสนุนให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ครูชาวต่างประเทศส่วนหนึ่งที่มาสอนในสถานศึกษายังมีปัญหาด้านคุณสมบัติที่เหมาะสมทั้งด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและความประพฤติส่วนตัว การประเมินและการพัฒนาศักยภาพของครูยังไม่เชื่อมโยงกับการประเมินวิทยฐานะและแรงจูงใจด้านอื่น ขาดบรรยากาศที่เอื้อต่อการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร (กระทรวงศึกษาธิการ. 2549: ออนไลน์) ซึ่งการพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ (สำเนียง พรหมพัว. 2547: 3) เนื่องจากครูมีบทบาทด้านการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูให้ความสำคัญกับบทบาทของครูในงานวิชาการของโรงเรียนด้านการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารควรให้โอกาสครูมีบทบาทในการกำหนดการมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของหลักสูตร การวิเคราะห์คุณภาพของหลักสูตร ผู้บริหารควรตระหนักในการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้การศึกษาดูงานแก่ครู ผู้บริหารควรตระหนักถึงการสร้างขวัญกำลังใจของครูซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันระหว่างบุคคลกับองค์กรและมีความตั้งใจที่จะทำงานให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย (สุจนทนี สังขดล. 2548: 85-86)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษมีความสนใจศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครและสำนักงานเขตใช้เป็นแนวทางในการอบรมพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศภายใน 4) ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี

และแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และ 7) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู จำแนก ตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปกำหนดทิศทาง พัฒนาระบบ วางแผนการอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในบทบาท ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพ มหานครและเพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 431 โรงเรียน จำแนกเป็น โรงเรียน ขนาดเล็ก 138 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 134 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 159 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครีจซี่; และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 206 คน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 76 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 64 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 66 คน โดยให้โรงเรียน 1 โรงเรียนต่อครูสอนภาษาอังกฤษ 1 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 ประสบการณ์ในการทำงาน

1.1.1 น้อยกว่า 10 ปี

- 1.1.2 ตั้งแต่ 10-20 ปี
- 1.1.3 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
- 1.2 ขนาดของโรงเรียน
  - 1.2.1 ขนาดเล็ก
  - 1.2.2 ขนาดกลาง
  - 1.2.3 ขนาดใหญ่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

- 2.1 ด้านหลักสูตร
- 2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.3 ด้านการนิเทศภายใน
- 2.4 ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้
- 2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 2.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2.7 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษใน 7 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร หมายถึง การที่ผู้บริหารได้จัดให้มีการประชุม วางแผนบริหารจัดการหลักสูตร เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในบทบาทการจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร การรายงานผลการประเมินผลการใช้หลักสูตร และให้คำแนะนำในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรเพื่อยกระดับการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดให้มีการประชุมกำหนดนโยบาย แผนงานโครงการสอน วางแผนการเรียนการสอนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเตรียมเกี่ยวกับการศึกษาหลักสูตร ศึกษาคู่มือครู วิธีสอน และสื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความถนัดของผู้เรียน จัดการนิเทศและประเมินผลการนิเทศการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์กับชุมชน ตลอดจนให้คำแนะนำเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีคุณภาพและผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้

1.3 ด้านการนิเทศภายใน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการประชุม วางแผน กำหนดการ ดำเนินการและติดตามการนิเทศ สร้างเจตคติต่อการได้รับการนิเทศสนับสนุนความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมตลอดจนประเมินผลและจัดการรายงานและสรุปผลการนิเทศประจำปี เพื่อนำผลที่ได้จากการนิเทศมาพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนและหลักสูตรสถานศึกษา

1.4 ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดหาแหล่งเรียนรู้ จัดเตรียมและสนับสนุนสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการผลิตสื่อ จัดแหล่งเรียนรู้ให้มีบรรยากาศการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้รวมทั้งให้คำแนะนำเพื่อให้เกิดการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

1.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดให้มีการประชุม เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือการวัดและวิธีการที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับครูในการประเมินกิจกรรมการเรียนการสอน มีการรวบรวมรายงานผลและจัดข้อมูลสารสนเทศแล้วสรุปผลตัดสินใจในการเลือกใช้เทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

1.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดให้มีการประชุม วางแผน การให้ความรู้ อำนวยความสะดวกในการทำวิจัย สนับสนุนให้ครูมีการทำวิจัย เผยแพร่ผลงานการวิจัยภายในและภายนอกโรงเรียน ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในการทำวิจัย โดยมุ่งหวังเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและหวังผลเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.7 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตร สื่อ วัสดุและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนบทบาทของบุคลากรในโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบและเข้าใจ และพร้อมให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับทางโรงเรียน

2. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หมายถึง การจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ได้ปฏิบัติจริงหรือลงมือปฏิบัติ ได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและสิ่งแวดล้อม ได้เรียนรู้กระบวนการคิด กระบวนการทำ การแก้ปัญหาและสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตโดยมีครูวางแผนร่วมกับผู้เรียนกระตุ้นท้าทาย ให้กำลังใจ ช่วยแก้ปัญหา ชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้อง

3. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

4. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

4.1 ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี หมายถึง ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนน้อยกว่า 10 ปี ลงมา

4.2 ประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10-20 ปี หมายถึง ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนระหว่าง 10-20 ปี

4.3 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป หมายถึง ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนมากกว่า 20 ปีขึ้นไป

5. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดโรงเรียนตามจำนวนนักเรียนเป็น 3 ขนาด ดังนี้

5.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1-400 คน

5.2 ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 401-800 คน

5.3 ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนมากกว่า 800 คน

6. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้แนวคิดและทฤษฎีเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยศึกษาตามแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2554: 32-33) ที่กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารเป็นผู้สร้างกลไกในการจัดทำแผนวิชาการ การจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน การวัดผลและประเมินผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ และการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ สอดคล้องกับสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2554: 7) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีบทบาทในการบริหารงานวิชาการดังนี้ การบริหารและพัฒนาหลักสูตร การนิเทศภายใน การจัดและบริหาร ห้องสมุดและการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมาสรุปเป็นองค์ประกอบของกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครใน 7 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร

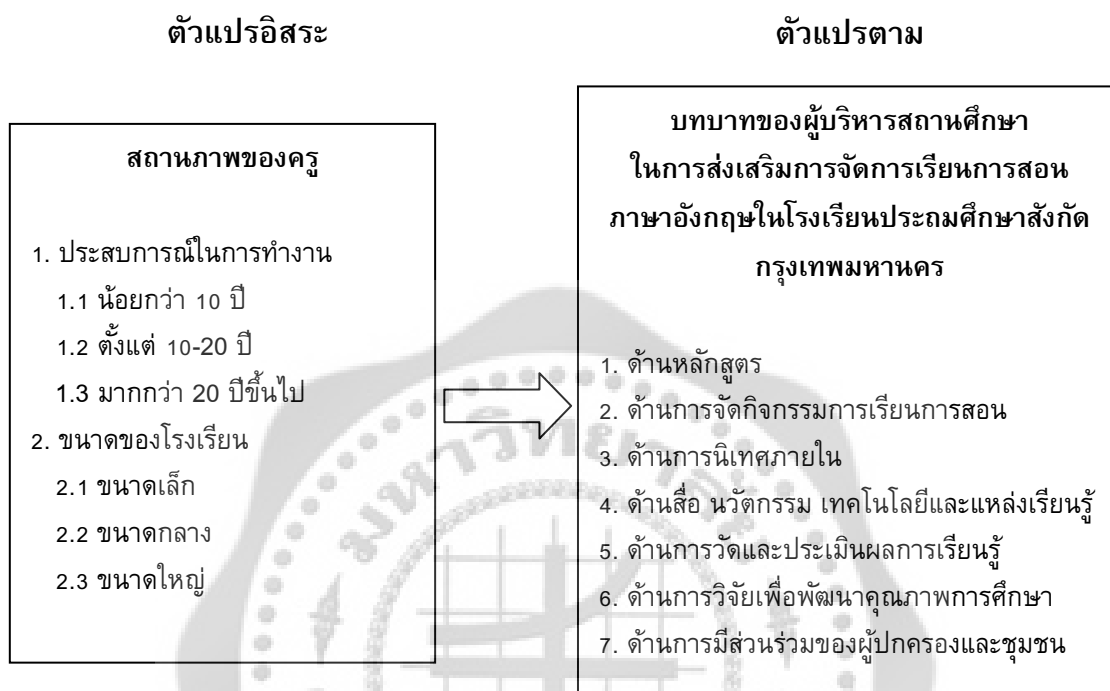
2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศภายใน 4) ด้านสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และ 7) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษา คือ ประสิทธิภาพในการทำงานและขนาดของโรงเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประสพการณ์ในการทำงาน ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของ Super (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553: 91-92) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานขึ้นอยู่กับ ประสพการณ์ที่เขาได้รับจากการทำงาน สอดคล้องกับภาพพจน์ของตัวเองที่ตั้งขึ้นมาน้อย เพียงใด ซึ่งบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ต้องนำประสพการณ์หรือมโนทัศน์ของ ตนเองที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ให้เหมาะสมตามสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมอย่างมี ศาสตร์และศิลป์ในบทบาทหน้าที่ดังกล่าว (ไพบุลย์ ตั้งใจ. 2554: 17) สอดคล้องกับจันทร์ธานี สงวน นาม (2536: 4) ที่กล่าวว่า การบริหารงานในลักษณะการปฏิบัติต้องอาศัยประสพการณ์และศึกษา แนวคิดจากการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร การณศึกษาบริษัท ชิว-เนชั่น แนน จำกัด พบว่า ประสพการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535: 67) ที่กล่าวว่า เป็นเพราะประสพการณ์จากสิ่งที่ พบเห็นที่แตกต่างกันบางคนได้รับความกดดันจากประสพการณ์อย่างหนึ่งก็มีผลต่อการเรียนรู้ ความ เชื่อของบุคคลนั้นและใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินเรื่องต่าง ๆ ต่อไป ประสพการณ์ทางการทำงานย่อมทำให้ เกิดความชำนาญทำให้เกิดความผูกพันกับอาชีพและองค์กรไปด้วย

ขนาดของโรงเรียน ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของอัสนีย์ อัจฉริยบุตร (2546: 85) ที่ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ครูวิชาการมีความคิดเห็น ต่อการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีแตกต่างกันในด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียน การสอนและศึกษาจากงานวิจัยของจิตรา อินทจักร (2548: ข-ค) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและ ปัญหาการจัดการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุดรดิษฐ์ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแตกต่างกัน และศึกษาจาก ผลการวิจัยของเชษฐา แสงรัตน์ (2553: บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาคณะลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน มีอาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 3 พบว่า ครูผู้สอนที่ ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมี อาชีพโดยภาพรวมแตกต่างกัน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน
2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามความคิดเห็นของครูที่อยู่ในขนาดของโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อตามลำดับ ต่อไปนี้

1. หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 1.1 ความหมายและความสำคัญของบทบาท
  - 1.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
    - 1.2.1 การบริหารงานวิชาการ
    - 1.2.2 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน
    - 1.2.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
    - 1.2.4 การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
  - 1.3 การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
  - 1.4 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
    - 1.4.1 ด้านหลักสูตร
    - 1.4.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
    - 1.4.3 ด้านการนิเทศภายใน
    - 1.4.4 ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้
    - 1.4.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
    - 1.4.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
    - 1.4.7 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
2. ระบบการบริหารการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
  - 2.1 การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
  - 2.2 การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง
3. วรรณกรรมตัวแปรอิสระ
  - 3.1 ประสบการณ์ในการทำงาน
  - 3.2 ขนาดโรงเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทเป็นแนวคิดทางด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยาพฤติกรรมที่นำมาใช้ในการศึกษาบุคคลในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม การมีปฏิสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องกันทางสังคม จะมีผลต่อบทบาทที่บุคคลดำรงอยู่ บุคคลหนึ่งอาจมีหลายบทบาทขึ้นกับสถานการณ์และสถานภาพบุคคลเป็นอยู่ในการแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสม (ศรีนยา จันทสุทธิบวร. 2542: 19) บทบาทอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย บทบาทที่กลุ่มสังคมร่วมกำหนดขึ้นมีทั้งบทบาทที่เกิดขึ้นตามวิถีทางกฎหมาย หรือบทบาทอื่นที่แบบแผนพฤติกรรมกำหนดขึ้นตามความต้องการ หรือการยอมรับของสมาชิกเป็นสำคัญ (งามตา วนิทานนท์. 2535: 412)

1.1 ความหมายและความสำคัญของบทบาท

บทบาท (Role) เป็นพฤติกรรมที่ควบคู่กับตำแหน่งของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ซึ่งแต่ตำแหน่งจะมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างตามภารกิจของงาน (วุฒิไกร เลื่อนแป้น. 2547: 10) โดยจะมีรายละเอียดของงาน (Job Description) เป็นตัวกำหนดบทบาทของบุคคลในการทำงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นบุคคลที่หน่วยงานทางการศึกษาคาดหวังว่า ควรจะแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมในการบริหารการศึกษาที่ตนเป็นผู้รับผิดชอบ ให้เกิดความมีประสิทธิภาพโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพและเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของบทบาทไว้หลายความหมาย ดังนี้

ทรงธรรม กาญจนพิบูลย์ (2544: 257) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การแสดงท่าทางตามบทหรือการที่ได้มีส่วนกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนวุฒิไกร เลื่อนแป้น (2547: 11) อธิบายถึงบทบาท คือพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดซึ่งรับผิดชอบและมีภารกิจในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่นั้นและเป็นหน้าที่ตามความรับผิดชอบที่บุคคล ผู้เกี่ยวข้อง มีความหวังหรือมีความคาดหวังว่าจะต้องประพฤติปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ สอดคล้องกับ ยนต์ ชุ่มจิต (2544: 232) ที่กล่าวว่า บทบาท (Role) หมายถึง ภาระที่ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพของแต่ละบุคคล บุคคลใดมีสถานภาพหรือตำแหน่งอย่างใดก็ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพหรือตำแหน่งของตนที่ได้มา ไม่ว่าจะได้มาโดยกำเนิด โดยการกระทำหรือโดยการแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง บทบาท (Role) คือการกระทำหรือการปฏิบัติที่ผู้ครองตำแหน่งควรประพฤติ ปฏิบัติ อย่างเช่นผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครูอาจารย์ คนงาน ภารโรงก็จะแสดงบทบาทไปตามที่ตำแหน่งดังกล่าวต้องกระทำ โดยทั่วไปบทบาทจะต้องมาพร้อมกับหน้าที่และตำแหน่ง (อาคม วัดไร่สง . 2547: 71) บทบาท เป็นพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่น สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องปฏิบัติถือเป็นบทบาทที่ถูกกำหนด (Prescribed Role) ถึงแม้ว่าบุคคลบางบุคคลจะไม่ได้ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทที่คาดหวังโดยผู้อื่น แต่เรา ก็ยังคงยอมรับว่าบุคคลจะต้องปฏิบัติไปตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้และส่วนบทบาทที่ปฏิบัติจริง (Enacted Role) เป็นวิธีการที่บุคคลได้แสดงหรือปฏิบัติ

ออกมาจริงตาม ตำแหน่งของเขา (Cohen. 1979: 35-36) บทบาท (Role) คือการ ปฏิบัติตามสิทธิ และหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น มีตำแหน่งเป็นพ่อ บทบาท คือ ต้องเลี้ยงดูลูก เป็นครู บทบาท คือ สั่งสอน อบรมนักเรียนให้ดี เป็นคนใช้บทบาท คือ ปฏิบัติตามหมอสั่ง (สุพัตรา สุภาพ. 2540: 30)

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง การแสดงท่าทางตามบทหรือ การที่ได้มีส่วนร่วมกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งภาระที่ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพของแต่ละบุคคล บุคคลใดมีสถานภาพหรือตำแหน่งอย่างใดก็ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพหรือตำแหน่งของตนที่ได้มา ไม่ว่าจะได้มาโดยกำเนิด โดยการกระทำหรือโดยการแต่งตั้งให้เป็นไปตามที่สังคมคาดหวัง

1.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ดำเนินการจัดการให้งานที่ได้รับมอบหมายนำไปปฏิบัติให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ในหน่วยงานหนึ่งจะต้องมีผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมกันปฏิบัติงานการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีผู้บริหารสถานศึกษาได้แก่ผู้อำนวยการสถานศึกษารองผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของครูภายในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแก่นักเรียนในสถานศึกษาและน่านโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่และภารกิจมากมาย มีนักวิชาการนักศึกษาก็ให้ความหมายไว้และที่น่าสนใจ ได้แก่

ไลท์วูด (Leitwood. 1992: 33) ตรวจสอบทักษะและความรู้ที่ต้องการในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการศึกษา และพบว่ามี 2 แนวคิดความสำคัญ ในอเมริกาคือ นโยบายและการปฏิบัติ ซึ่งเน้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และระบบรับรู้การตัดสินใจและการให้เหตุผล คณะกรรมการนโยบายแห่งชาติเพื่อการบริหารการศึกษา (The National Policy Board for Educational Administration) ได้กำหนดลักษณะที่สำคัญเกี่ยวกับความรู้ ทักษะที่จำเป็นในการจัดการศึกษา ออกเป็น 21 รายการและจัดเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ลักษณะสำคัญที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การรวบรวมข้อมูล 3) การวิเคราะห์ปัญหา 4) การพิจารณาอย่างสมเหตุสมผล 5) การดูแลองค์กร 6) การดำเนินงานตามภาระหน้าที่ 7) การมอบหมายงาน
2. ลักษณะสำคัญเกี่ยวกับการจัดรายการ ได้แก่ 1) จัดสภาพแวดล้อมการสอนและการเรียน 2) ออกแบบหลักสูตร 3) การพัฒนาและการแนะแนวทางการเรียนให้นักเรียน 4) การพัฒนาคณะทำงาน 5) การวัดและประเมินผล 6) การจัดสรรทรัพยากร
3. ลักษณะสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ 1) การจูงใจบุคลากรทำงาน 2) การไวต่อความรู้สึกระหว่างบุคคล 3) การแสดงออกโดยคำพูดและท่าทาง 4) การแสดงออกโดยการเขียน
4. ลักษณะสำคัญที่เป็นไปตามสภาพแวดล้อม ได้แก่ 1) ปรัชญา ค่านิยมด้าน

วัฒนธรรม 2) กฎหมายและการนำกฎระเบียบมาใช้ 3) นโยบายและการโน้มน้าวทางการเมือง
4) การประชาสัมพันธ์

พรนพ พุกกะพันธ์ (2544: 14) ได้กล่าวว่าหน้าที่หลักในการบริหารงานของผู้บริหาร คือการวางแผนการจัดรูปร่างงาน การสั่งการและการควบคุมและเมื่อพิจารณาในหน้าที่หลักแล้วผู้บริหารจะต้องทำในสิ่งต่อไปนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจว่าวัตถุประสงค์ขององค์การควรจะเป็นอย่างไรและจะอย่างไรจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์นั้น
2. การจัดองค์การผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์กิจกรรมและความสัมพันธ์ของกิจกรรมเหล่านั้นแล้วแบ่งแยกออกเป็นแต่ละประเภทแยกงานที่เหมือนกันอยู่ในกลุ่มเดียวกันโดยแบ่งออกเป็นหน่วยงานเพื่อจัดเป็นโครงการขององค์การและขั้นสุดท้ายจัดหาคนที่เหมาะสมเข้าทำงานในแต่ละตำแหน่งงาน
3. การจูงใจและสื่อความหมายผู้บริหารจะต้องสร้างทีมงานอันดีให้รับผิดชอบงานที่มอบหมายให้ทำและจูงใจให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดโดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานทั้งเป็นผู้ให้ข้อมูลและรับข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงาน
4. การวัดผลการดำเนินงานเมื่อผู้บริหารกำหนดวัตถุประสงค์ขึ้นมาแล้วก็ต้องติดตามดูว่าผลการดำเนินงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์เพียงใดจะต้องวิเคราะห์ประเมินและแปลความหมายของการปฏิบัติงานของแต่ละคนตลอดจนหามาตรการแก้ไขให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดต้องการคุณลักษณะเฉพาะของคนแต่ละคนที่มีความแตกต่างซึ่งความแตกต่างเหล่านั้นอาจนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงานแต่ละอย่างที่มีลักษณะไม่เหมือนกัน

ผู้บริหารโรงเรียน จึงมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หน้าที่ความรับผิดชอบมีอยู่หลายประการซึ่งกริฟฟิทซ์; และคนอื่น ๆ (Griffiths; &Others. 1962: 172; อ้างอิงจากสุพรรณิช อุตมเพ็ญ: 2545: 36) ได้แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารเป็น 4 ส่วนใหญ่ ๆ คือการปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาการคัดเลือกและพัฒนาบุคลากรการทำงานร่วมกับชุมชนและการจัดการกิจของโรงเรียนทั้งหมดสอดคล้องกับเฮนซ์เลย์; และคนอื่น ๆ (Hencley; &Others. 1970: 79; อ้างอิงจากสุพรรณิช อุตมเพ็ญ: 2545: 29) ที่กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาคงจะมีหน้าที่ของผู้นำทางการศึกษาในการวางแผนนโยบายในเรื่องดังต่อไปนี้

1. โปรแกรมทางการศึกษาและกระบวนการสอน
2. บุคลากรด้านนักเรียนครูอาจารย์คณาธิการโรงเรียนและงานธุรการต่าง ๆ
3. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและส่งเสริมการแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็น

4. เน้นการนำงานวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาความรู้และเพื่อประโยชน์ในการเรียน

การสอน

5. พัฒนาทัศนคติของบุคคลในโรงเรียนให้มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติ

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า**บทบาทและภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา** ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นผู้นำในการบริหารงานในโรงเรียนซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการศึกษาคือเป็นพื้นฐานของการศึกษาทุกระดับการที่จะบริหารงานหรือพัฒนางานให้บรรลุตามประสงค์นั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจและรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองจึงจะสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามความประสงค์ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

บทบาท หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือจัดให้มีแผนพัฒนาการศึกษา เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์สถานศึกษาและการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ (กรมวิชาการ. 2545: 51) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของสังคม เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ประสานงานในองค์กรเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ เป็นผู้นำเทคนิคต่างๆ ในการปฏิบัติงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ส่งมอบผลงาน กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานให้สำเร็จผลตามความมุ่งหมาย อีกทั้งบริหารจัดการอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งระบบ (วุฒิไกร เลื่อนแป้น. 2547: 13) นอกจากนี้ จากการศึกษาเอกสาร พบว่ามีนักวิชาการได้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาไว้ต่อไปนี้

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์; และคนอื่นๆ (2542: 6-10) กล่าวว่างานบริหารเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะสูง ผู้บริหารควรเป็นคนที่มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีภาวะผู้นำเพราะผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารควรมีบทบาทตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) กำหนดมี 6 บทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน
2. บทบาทหน้าที่ในการสร้างขวัญกำลังใจและสร้างความสุขในการทำงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน
3. บทบาทหน้าที่ในการนำการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ
4. บทบาทหน้าที่ในการสร้างขวัญกำลังใจและสร้างความสุขในการทำงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน
5. บทบาทหน้าที่ ในการสร้างความร่วมมือ รวมสติปัญญาของบุคลากร ในโรงเรียน และชุมชนเพื่อการบริหาร
6. บทบาทหน้าที่ ในการจัดหาทรัพยากรและควบคุมกำกับติดตามบุคลากรใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สุพล วังสินธ์ (2542: 33-36) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิรูปการเรียนรู้ไว้ในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นผู้นำในด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
2. ส่งเสริมสนับสนุนในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน
3. เป็นผู้นำในการริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานวิชาการ
4. ส่งเสริมในการจัดหาทุนมาสนับสนุนการพัฒนาวิชาการ
5. ส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและเป็นผู้ประสานงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. ประสานขอความร่วมมือจากภาคเอกชนและชุมชนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการปฏิบัติ

7. เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมในหลักสูตรกิจกรรมเสริมและกิจกรรมนอกหลักสูตร
8. ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
9. เป็นผู้นำในการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน ทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการศึกษา

ธีระ รุญเจริญ ปรารชญา กล้าผจญ และสัมมา ธนินธ์ (2547: 36-39) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วยเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำทางวิชาการ โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริม และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมีการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ ให้คำปรึกษาแนะนำ และสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา

2. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานอย่างอิสระ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรภายในโรงเรียน บุคคลและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน อาทิ ครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ

3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทั้งทางด้านวิชาการ อาทิ การจัดสื่อต่าง ๆ เช่น ตำรา เกม เทคโนโลยีช่วยการเรียนการสอนและอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนการให้บริการและการจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้อบอุ่น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรักที่จะเรียนรู้และรู้จักแสวงหาความรู้

4. การประสานความสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่าย ผู้สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล อาทิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรู้และประสบการณ์พิเศษที่โรงเรียนต้องการให้มาช่วยพัฒนาโรงเรียน ทรัพยากรด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การกีฬา สื่อ เกม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

5. การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เข้าร่วมประชุมสัมมนา และไปทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงของโลก และเพื่อสามารถนำมาประยุกต์และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นรวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาแห่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

6. การสร้างแรงจูงใจ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีทัศนคติในเชิงบวกกับผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่น และเข้าใจในความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ให้ความสำคัญในความพยายามของทีมงาน และสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิ การแสดงความขอบคุณ การเผยแพร่ผลงานของทีมงาน และการยกย่องให้รางวัล

7. การประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดให้มีการประเมินผล โดยส่งเสริมการประเมินผลในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรองรับการประเมินภายนอก มีการนำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและครบวงจร

8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน ของครูและทีมงาน รวมทั้งผู้บริหารอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยด้วย

9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับงานด้านเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ โดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน และสร้างการมีส่วนร่วมมากขึ้น

10. การส่งเสริมเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งในและต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2548: 56) ได้กำหนดข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ในหมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาบุคลากร

ผู้เรียนและชุมชน

3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ
4. พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปลำดับ
6. ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9. ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
10. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
11. เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ
12. สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

อุทัย ธรรมเดโช (2543: 21) กล่าวถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน
ได้แก่

1. บทบาทของผู้ฝึกสอน (Coach) ผู้บริหารต้องสามารถทำความเข้าใจและสร้างความเข้าใจกับครูอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถและรู้จักตนเองอย่างแท้จริง
2. บทบาทของผู้ประเมิน (Appraiser) ผู้บริหารมีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูอาจารย์โดยตรงไปตรงมา โดยเฉพาะในส่วนที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างแท้จริง
3. บทบาทของที่ปรึกษา (Advisor) ผู้บริหารต้องช่วยกระตุ้นความคิดริเริ่มให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการกำหนดเป้าหมาย (Goals) ของครูอาจารย์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพ
4. บทบาทของผู้ช่วยเหลือ (Referral Agent) ผู้บริหารต้องหาทางสนับสนุนให้ครูอาจารย์ประสบความสำเร็จในการวางแผนปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในสายงานการสอน

สมพงษ์ ชาตะวิถี (2543: 41-44) กล่าวถึง บทบาทของการบริหารงานของผู้บริหารทุกองค์การจะต้องทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เช่น สถาบันครู สังคมมีความมุ่งหวังจะได้ครูที่ดีมีคุณภาพพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า การบริหารงานของทุกระดับควรใช้เทคนิคการบริหารทั้งการให้ขวัญกำลังใจ การมอบหมายงาน การติดตามงาน การดูแลทุกข์สุข ตลอดจนทั้งการชมเชยและช่วยแก้ปัญหา นอกจากนี้สิ่งที่ยากไม่ได้ คือ การนิเทศงาน ต้องนิเทศที่เป็นการนำไปสู่การแก้ปัญหา ยึดแนว ปฏิบัติให้เข้าใจตรงกันและทุกคนมีส่วนร่วมไม่บังคับทำ ผู้บริหารใช้ทักษะ การประสานและมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดการพัฒนา ไม่ตำหนิติเตียนให้ท้อแท้ ควรแนะนำสอนงาน ทำตัวเป็นตัวอย่าง มีวินัยให้อภัยและให้กำลังใจ ใจกว้าง ไม่ยึดมั่นถือมั่น ต้องมีการพัฒนางานร่วมกันอย่างสัมพันธ์เพื่อมีส่วนร่วม

กาญจนา บุญส่ง; และคณะ (2545: 49 - 53) กล่าวว่า บทบาทที่ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญและความสนใจมีดังนี้

1. บทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ประสานงานระหว่างบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน รวมทั้งต้องมีการประสานงานระหว่างครู โรงเรียน และชุมชนด้วย
2. บทบาทในการเป็นผู้นำชุมชน โดยมุ่งพัฒนาชุมชนที่สถานศึกษาเป็นสมาชิกอยู่ให้ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยกระบวนการจัดการศึกษา บทบาท และภารกิจของโรงเรียนจึงไม่ได้ชี้ตัวจำกัดเพียงแต่กิจกรรมภายในรั้วโรงเรียนเท่านั้น แต่ต้องก้าวสู่ ชุมชนที่สถานศึกษานั้นเป็นสมาชิกอยู่ บทบาทใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นบทบาทเชิง รุกในการลงไปพัฒนาชุมชน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการคัดสรรบุคคลให้กับ องค์การต่าง ๆ ของชุมชน เลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์มาส่งเสริมสนับสนุนการดำเนิน การจัดการศึกษาของโรงเรียน นับตั้งแต่การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ดูแลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนตลอดจนการจัดการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทในการ กำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนพัฒนาการจัดองค์การ การปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลงาน ในการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมายให้ บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

1.2.1 การบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็น ประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจาก งานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็น หัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์.

2549: 1) เช่นเดียวกับสำนักการศึกษา (2554: 16) ที่กล่าวว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการ บริหารโรงเรียน เพราะจุดมุ่งหมายของโรงเรียนคือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจาก การบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและ ความสามารถของผู้บริหารการบริหารงานวิชาการ ถ้ามองในด้านกระบวนการดำเนินงานแล้ว หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมิน ผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2549: 1) สอดคล้องกับสำนักการศึกษา

(2554: 16) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษาและงานประชุมอบรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

อัสนีร์ อัจฉริยบุตร (2546: 23) กล่าวว่า ในบรรดางานต่าง ๆ ของโรงเรียน งานวิชาการนับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งเพราะวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญา ความเป็นนักคิดของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม ดังนั้น งานวิชาการจึงถือเป็นงานหลักของโรงเรียน การบริหารงานวิชาการจะดีมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครู ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถเข้าใจหลักการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดีและต้องให้ความสนใจงานด้านวิชาการเป็นพิเศษ โดยวางแผนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีหน้าที่ติดตามและประเมินผล เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดียิ่ง ๆ ขึ้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นแก่นของการบริหารการดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่อการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและผู้บริหารและครูมีความสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการบริหารวิชาการมีสาระสำคัญ (สำนักการศึกษา. 2554: 32-146) ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
  - 1.1 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ
  - 1.2 การจัดทำแผนงานวิชาการ
2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
  - 2.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
  - 2.2 การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้
  - 2.3 การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร
  - 2.4 การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
  - 2.5 การรายงานการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
  - 2.6 การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา
3. การบริหารการจัดการเรียนรู้
  - 3.1 การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - 3.2 การบริหารจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
  - 3.3 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

3.4 การจัดการศึกษาพิเศษ

4. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
5. การวัดผลประเมินผลการเรียน
6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้
  - 6.1 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี
  - 6.2 การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ
9. การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

1.2.2 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

บทบาทของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 7 – 9; อ้างอิงจาก อับดุลรอแม ต่อและ. 2550: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อื่นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้ การจัดการเรียนรู้อื่นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการจัดการเรียนรู้อื่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเกิดได้ต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกฝ่าย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้นทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจ และรับบทบาทภารกิจ หน้าที่ ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้อื่นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนจัดบรรยากาศการเรียนรู้อื่นที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อื่น ซึ่งผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้ การสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้อื่น สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้รับความรู้และความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อื่น

จากความหมายและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าวข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่า บทบาทที่กำหนดไว้เป็นบทบาทที่วางไว้อย่างชัดเจนว่า บุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้น ๆ จะต้องมีความรู้ และหน้าที่กระทำการบางอย่างในองค์การต่างๆหรือหน่วยงานต่าง ๆ มีการ กำหนดบทบาทหน้าที่ว่า จะต้องทำอะไรบ้าง และได้วางระเบียบไว้อย่างชัดเจนว่า บุคคล ที่ปฏิบัติ งานในองค์การนั้น จำเป็น ต้องเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทที่กำหนดไว้ ขององค์การนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง และเป็นสิ่งจำเป็น อย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องทราบถึงบทบาทของตนเอง ว่ามีขอบเขตการปฏิบัติงานมาก น้อยเพียงไร เพื่อที่จะได้แสดงบทบาทตามมาตรฐานการปฏิบัติที่ดี เป็นไปด้วยความ ถูกต้องและให้มีประสิทธิภาพ ฉะนั้น การที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ได้ศึกษา เกี่ยวกับบทบาท และความรับผิดชอบของตนในฐานะที่อยู่ในตำแหน่งนั้น ๆ ย่อมจะเป็นผลที่ดีอย่าง

ยิ่ง เพราะการที่มี ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเองนั้นจะเป็นทางช่วยให้บุคคลนั้นปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมตามที่ตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นคาดหวังไว้ ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่งานในหน้าที่ของตนและสังคมต่อไปอีกด้วย

1.2.3 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

ผู้บริหาร เป็นบุคคลสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของ เพราะผู้บริหารจะเป็นตัวจักรสำคัญของโรงเรียนในการวางแผนงาน ดำเนินงาน ประสานงาน และเป็นผู้นิเทศหน่วยงานซึ่งผู้บริหารจะต้องมีความสามารถระดับมืออาชีพ จึงจะสามารถนำพาให้ห้องเรียนอยู่รอดและมีความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคสมัยนี้ก็ต้องมีฝีมือระดับอาชีพจึงจะสามารถบริหารและจัดการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายได้ เหตุที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นมืออาชีพสืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ในภาวะของการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและซับซ้อนจึงทำให้เกิดการแข่งขัน ซึ่งไม่เพียงแต่ด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ในด้านการศึกษาที่มีการแข่งขันเช่นกัน มีนักวิชาการ กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (ยาเบัญ เรื่องจรรยาบรรณ. 2553: ออนไลน์; อ้างอิงจาก วัฒนาพร ระวังทุกข์. 2541: 79-83) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการดำเนิน การจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า ดังนี้

1. จัดทำแผนงานโครงการเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน
  - 1.1 กำหนดนโยบายของโรงเรียน
  - 1.2 กำหนดความต้องการจำเป็นด้านต่าง ๆ
  - 1.3 จัดทำแผนงานโครงการ
2. การพัฒนาบุคลากร
  - 2.1 การปรับกระบวนทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
  - 2.2 การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการ
3. การเตรียมสิ่งสนับสนุน
  - 3.1 การเตรียมแหล่งค้นคว้าสำหรับผู้เรียน
  - 3.2 การเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์
4. การบริหารและบริการหลักสูตรเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน
  - 4.1 การจัดให้มีรายวิชาเลือกตามโครงสร้างหลักสูตรที่หลากหลาย
  - 4.2 การจัดกิจกรรมให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน
  - 4.3 การจัดบรรยากาศเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการศึกษากันคิดว่าใฝ่รู้ใฝ่เรียน

4.4 การจัดบริการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจ
6. การดำเนินการจัดการเรียนการสอน
  - 6.1 จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน
  - 6.2 สนับสนุนให้ครูผู้สอนทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นคณะ
7. การจัดระบบนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม
8. การประเมินผลการปฏิบัติงาน การนำผลการประเมินเป็นข้อมูลป้อนกลับเพื่อ

ปรับปรุงและพัฒนา

กระทรวงศึกษาธิการ (ยาเบ็ญ เรื่องจรรยาบรรณ. 2553: ออนไลน์; อ้างอิงจาก กระทรวงศึกษาธิการ. 2542: 27) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมและพัฒนาจัดทำหลักสูตร
2. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน
3. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมกันจัดการเรียน
4. สนับสนุนให้มีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน
5. ส่งเสริมการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียน
6. พัฒนาครูและบุคลากรให้รู้และเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน
7. ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชนในการจัดการเรียนการสอน
8. ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน
9. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้

จรรยา ชูลาภ (ยาเบ็ญ เรื่องจรรยาบรรณ. 2553: ออนไลน์; อ้างอิงจาก จรรยา ชูลาภ. 2545: 31 – 33) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ประกาศนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้แบบที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชุกฝ่ายมีส่วนร่วม
3. จัดอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาครูให้เข้าใจและมีทักษะในการจัดการเรียน การสอนและจัดทำแผนการสอนที่ยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. เปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนา คุณภาพ การศึกษาและดำเนินกิจกรรมต่างๆร่วมกับสถานศึกษา

5. จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับกระบวนการเรียนรู้แบบที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดใน สถานศึกษา

6. กำหนดมาตรฐานการทำงานของคุณครูและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่ยึดหลักการประเมินจากสภาพจริง

7. ระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญทั้ง ทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรอื่นๆ

8. ส่งเสริมกิจกรรมของคณะกรรมการนักเรียนและกิจกรรมเสริม หลักสูตรที่เน้นการพัฒนาวิชาการและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ

9. ประชาสัมพันธ์และรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบถึงผลการ ดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อสร้างความศรัทธาและความร่วมมือในทุก ๆ ด้าน

10. จัดให้รางวัลหรือความชอบสำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานได้ผลโดยเน้น ความโปร่งใสเป็นธรรมและสร้างความสามัคคีในองค์กร

ทิตนา แชมมณี (ยาเบัญ เรื่องจรรยาบรรณ. 2553: ออนไลน์; อ้างอิงจาก ทิตนา แชมมณี. 2545: 14-15) กล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องให้การสนับสนุนในด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์และ แหล่งการเรียนรู้เพียงพอ จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ส่งเสริม สนับสนุนครูให้ได้พัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกรูปแบบ และต้องส่งเสริมให้ ครูจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามความสามารถทั้งด้านความรู้ จิตใจ อารมณ์และทักษะต่างๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนกับผู้สอนมีบทบาทในฐานะ ผู้กระตุ้น ผู้เตรียมการ ผู้อำนวยการผู้จัดสิ่งเร้า ให้คำปรึกษาและวางแผนกิจกรรมให้กับผู้เรียน

นวลจิตต์ ชาวศิริพิงศ์ (2545: 36-39) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักและมีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารจึงต้องสนับสนุนให้ครูทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักการสำคัญ เพราะจะช่วยในการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ เมื่อแนวคิดเปลี่ยน การกระทำย่อมเปลี่ยนตามไปด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีบทบาทที่สำคัญ คือ (1) สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (2) สนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนและ (3) กำกับติดตามประเมินผล

1.2.4 การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการศึกษาประสบความสำเร็จ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนไทยที่สมบูรณ์ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในความมุ่งหมายและหลักการ ซึ่งต้องการให้คนไทยมีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้

กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพึ่งพาตนเอง การใฝ่รู้อยู่เสมอ การเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความเสมอภาค การเคารพกฎหมาย ความรู้สากล ประชาธิปไตย ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และการเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบเดิมที่เคยใช้ เพื่อตอบรับกับกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ การบริหารจัดการที่เน้นบุคคลเป็นสำคัญ ซึ่งคำนึงถึงความต้องการความแตกต่าง ความสนใจ ความเอื้ออาทร ความต้องการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน วิสัยทัศน์นี้จะส่งผลให้ผู้บริหารปรับพฤติกรรมการบริหารให้เป็นแบบอย่างแก่ครู ซึ่งจะถ่ายโอนไปถึงพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2558 หรือ AEC 2558 (ASEAN Economics Community) คือการรวมตัวของชาติในอาเซียน 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา บรูไน เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน เป็นยุคเปิดเสรีให้สามารถลงทุนธุรกิจและประกอบอาชีพได้ในทุกที่ในภูมิภาคอาเซียน ยกเว้นการแข่งขันในภูมิภาคนี้ให้เข้มข้นขึ้น โดยมีข้อตกลงให้ใช้ ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อกลางในการติดต่อธุรกิจ (เตรียมความพร้อมภาษาอังกฤษ. 2556)

ความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิทยาการ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพัง ต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การดำรงชีวิตของคนในแต่ละประเทศ มีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันมากขึ้น มีความร่วมมือในการปฏิบัติภารกิจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมากขึ้น ในขณะเดียวกัน สังคมโลกในยุคปัจจุบันเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคม ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษาคุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญประการหนึ่ง สำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล รักความเป็นไทย มีทักษะในการคิด มีทักษะในการแก้ปัญหา มีทักษะด้านเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร และมีทักษะชีวิต สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ ในระดับที่ไม่ต่ำกว่านักเรียนของนานาชาติประเทศ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน เป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้คนไทยก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลก มีศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก ของแต่ละประเทศ ประเทศที่จะอยู่รอดได้หรือคงความได้เปรียบก็คือ ประเทศที่มีอำนาจทางความรู้และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งในยุคโลกไร้พรมแดน คนต่างชาติ

จะเข้ามาทำงาน และประกอบอาชีพในประเทศไทยมากขึ้นขณะเดียวกันคนไทยก็มีโอกาสไปทำงาน และประกอบอาชีพในต่างประเทศมากขึ้นด้วยเช่นกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2555: 3 - 6)

ดังนั้น ในการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและการขยายตัวของตลาดแรงงานที่กำลังจะเกิดขึ้นในปี 2015 นี้ สิ่งประเทศไทยต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ เรื่องขององค์ความรู้และทักษะทางด้านภาษาอังกฤษของเด็กไทย ดังนั้นจึงทำให้ทางกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะพัฒนาทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ ทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ภาษาอังกฤษและจีน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา วางเป้าหมายเอาไว้ว่า ในอีกไม่เกิน 20 ปีนี้ เด็กไทยจะต้องเชี่ยวชาญ 3 ภาษา คือ ไทย อังกฤษ และจีน เพื่อเตรียมความพร้อมให้แรงงานไทยสามารถแข่งขันกับตลาดแรงงานในประเทศเพื่อนบ้านได้ ผลการสำรวจทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของเด็กนักเรียนใน 44 ประเทศทั่วโลก และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของเด็กไทยอยู่ในอันดับที่ 42 และอยู่ในกลุ่มที่ทักษะต่ำกว่าระดับมาตรฐานมาก ประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ในกลุ่มนี้เช่นกันก็คือ อินโดนีเซียและเวียดนาม แต่ยังอยู่ในอันดับที่ดีกว่าไทย ในขณะที่ประเทศมาเลเซียพัฒนาก้าวขึ้นไปอยู่ในอันดับที่ 9 โดยอยู่ในกลุ่มทักษะภาษาอังกฤษสูง (เทียนธวัช ศรีใจงาม. 2555: ออนไลน์) โดยมีคุณภาพการศึกษาไทย แสดงดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 การเปรียบเทียบคุณภาพการศึกษาไทยกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน

ที่มา: ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2556).

จากภาพประกอบ 2 แสดงให้คุณภาพของการศึกษาไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับมัธยมและอุดมศึกษาที่ยังอยู่ในประเทศสมาชิกทำย ๆ ซึ่งเมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนแล้วยังถือว่าประเทศไทยยังมีระดับของการศึกษาด้อยกว่าประเทศที่เป็นผู้นำทางเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย เป็นต้น

ระดับภาษาอังกฤษของคนไทย

ภาพประกอบ 3 การจัดอันดับภาษาอังกฤษของคนไทย

ที่มา: ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2556).

จากภาพประกอบ 3 แสดงให้อันดับภาษาอังกฤษของคนไทยในระหว่างปี 2011 - 2012 โดยความสามารถทักษะการใช้ภาษาอังกฤษยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทั้งยังลดอันดับลงอย่างต่อเนื่องเมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน

อย่างไรก็ตาม การที่นักเรียนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จะสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีนั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่เป็นกลไกหลักที่จะขับเคลื่อนและพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับชาติอื่น ๆ ได้นั้น คือ รัฐบาล ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ (นพพร สโรบล. 2556: ออนไลน์) ดังนี้

1. รัฐบาล ควรจะต้องดำเนินการในการพัฒนาต่าง ๆ ดังนี้

1.1 แก้ปัญหาโครงสร้างในการสอนภาษาอังกฤษ

1.2 สร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

1.3 กำหนดนโยบายในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

1.4 การแก้ไขเรื่องครูสอนภาษาอังกฤษที่ไม่ได้มีวุฒิทางด้านภาษาอังกฤษแต่ต้องมาสอนวิชาภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะต้องดำเนินการในสถานศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้ นักเรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน เช่น จัด English Summer Camp ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ จัดหมู่บ้านภาษาอังกฤษ (English Village) หรือให้การตอบสนองนโยบายของรัฐในการสนับสนุนให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษ ดังตัวอย่างนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ใช้ภาษาอังกฤษ 1 วัน ใน 1 สัปดาห์ เรียกว่า English Speaking Day ซึ่งนโยบายนี้อาจจะต้องดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป หรือเมื่อทางโรงเรียนมีความพร้อมเป็นต้น

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับวิชาภาษาอังกฤษและสนับสนุนครู อาจารย์โดยการจัดงบประมาณ เพื่อส่งครูอาจารย์ไปเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา การดูงานทั้ง ในประเทศและประเทศอาเซียน รวมทั้งประเทศที่เป็นเจ้าของภาษา เพื่อครูจะได้มีขวัญและกำลังใจ ในการทำงาน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีนโยบายให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เข้ารับการอบรม ดูงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ กลับมาถ่ายทอดความรู้ ความสามารถให้กับเพื่อนครูด้วยกัน รวมทั้งต้องเข้าสอนนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยสนับสนุนให้มีการนิเทศภายในหรือการ observe class อยู่เป็นประจำ

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีทักษะในการแสวงหาความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษา ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ หาโรงเรียนเครือข่าย (School Network) เพื่อวางแผนในการ แลกเปลี่ยนหรือใช้ทรัพยากรร่วมกัน หรือถ้าเป็นระดับมหาวิทยาลัยก็อาจจะมีข้อตกลงในการร่วมมือ กันกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศเพื่อร่วมกิจกรรม หรือทำโครงการต่าง ๆ ร่วมกัน ระหว่าง ครู อาจารย์ และนักศึกษา อาจจะทำให้มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถานศึกษา หรือ สนับสนุนให้ ครู อาจารย์ ทำวิจัยร่วมกัน

3. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ควรจะต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ ในประชาคมอาเซียนกฎบัตรอาเซียน และ ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเป็นภาษากลางของคนในอาเซียน ในการ ติดต่อสื่อสารและการทำงานร่วมกันครูควรจะต้องถ่ายทอดให้นักเรียนของตนมีความรู้ในเรื่อง อาเซียนด้วยเช่นเดียวกัน ตลอดจนควรจะทำความเข้าใจกับนักเรียน และชี้แจงให้นักเรียนเห็นถึง ความจำเป็นของภาษาอังกฤษในสังคมอาเซียนที่กำลังจะมาถึง

3.2 พัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่เรียนรู้ไปตลอดชีวิต (Lifelong learning) การเรียนภาษานั้น ไม่มีวันจบสิ้น ไม่จำกัดอายุ เพศ และวัย และการเรียนก็ไม่ได้จำกัดเฉพาะอยู่แต่ในห้องเรียนเท่านั้น

ดังนั้น การเรียนภาษาอังกฤษจึงสามารถทำได้ด้วยตนเอง นอกชั้นเรียน ตลอดเวลา นอกจากนั้นควรสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาภาษาอังกฤษของตนเองอีกด้วย

3.3 พัฒนาคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้เพิ่มขึ้น โดยการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ทุกวัน จากการอ่านสิ่งที่อยู่รอบตัว ที่เป็นภาษาอังกฤษ เช่น ป้ายประกาศ แผ่นพับ สิ่งตีพิมพ์ หนังสือพิมพ์ หรือแม้แต่ฉลากสินค้า การที่จะจำคำศัพท์ต่าง ๆ ได้ นั้น มีได้อยู่ที่การท่องศัพท์ แต่เพียงอย่างเดียว แต่หากต้องรู้จักใช้คำศัพท์เหล่านั้นในชีวิตประจำวันด้วย เช่น พูด หรือเขียน เป็นภาษาอังกฤษกับคนรอบข้าง หรือถ้าต้องการจะใช้ dictionary ก็ควรใช้ dictionary อังกฤษ-อังกฤษ หรือใช้ dictionary online ซึ่งจะทำให้มีแรงจูงใจในการพัฒนาคำศัพท์มากขึ้น

3.4 ค้นหากลวิธีการเรียนรู้ภาษา (Learning Strategies) ของตนเองว่า ชอบที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ด้วยวิธีใด จึงพัฒนาภาษาด้วยวิธีที่ชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้สำรวจตนเองว่าชอบบทกิจกรรมอะไรก็ให้ทำสิ่งนั้น เป็นภาษาอังกฤษ เช่น ชอบฟังเพลง ก็ให้ฟังเพลงเป็นภาษาอังกฤษ ชอบฟังข่าวก็เลือกฟังข่าวช่องภาษาอังกฤษ ชอบดูภาพยนตร์ก็ให้เลือกฟัง Sound track ไม่ใช่พากษ์ไทย ชอบดูรายการ TV หรือ Series ก็ให้เลือก Mode ภาษาอังกฤษ ชอบอ่านหนังสือก็เลือกอ่านวารสาร หรือหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ หรือ ถ้ามีโอกาสที่ได้พบปะ พูดคุยกับชาวต่างชาติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของภาษา แต่อาจจะเป็นชาติใดก็ได้ ก็ควรที่จะพูดภาษาอังกฤษ ไม่ใช่หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษและกลับไปสนับสนุนให้ชาวต่างชาติพูดภาษาไทยแทน

3.5 พัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการใช้สื่อสมัยใหม่ เช่น การ Access Internet เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การใช้ iPad หรือ Tablet หากครุมีความรู้ในการใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ในยุคดิจิทัล ก็จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งตนเองและนักเรียนอีกด้วย

3.6 การเข้าร่วมประชุม อบรม และสัมมนาต่าง ๆ ทั้งทางด้านการพัฒนาทักษะภาษาของตนเอง และพัฒนาวิธีการสอนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งครุผู้สอนภาษาอังกฤษควรจะต้องหาเวลาในการเข้าร่วม การประชุมอบรม ที่จัดโดยหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สถาบัน สอนภาษา เช่น AUA หรือ British Council องค์กรหรือสมาคมต่าง ๆ เช่น สโมสรโรตารี สมาคมครุผู้สอน ภาษาอังกฤษแห่งประเทศไทย ซึ่งการอบรมดังกล่าว มีทั้ง เสียค่าใช้จ่ายในการอบรม และอบรมฟรีโดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย ดังนั้น ครุผู้สอนภาษาอังกฤษควรจะต้องติดตามข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา

3.7 ครุผู้สอนภาษาอังกฤษควรมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม หรือสมัครเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพ เช่น สมาคมครุผู้สอนภาษาอังกฤษแห่งประเทศไทย (Thailand TESOL) เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลและ Update วิชาชีพของตน นอกจากนี้ ครุผู้สอนภาษาอังกฤษที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน อาจมีการรวมกลุ่ม และจัดหาครุที่ เก่งภาษาอังกฤษมาช่วยสอนหรือแนะนำเพื่อนครุต่างโรงเรียน หรืออาจมีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครุควรหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการรวมกลุ่มกันพัฒนาตนเอง เช่น มีการ Chat บน Net หรือ เข้าไปมีส่วนร่วม ใน Online Forum หรือ blogs ก็ได้

3.8 พัฒนาทักษะในการออกเสียง (pronunciation) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่อง Stress ควรจะต้องเน้นเวลาออกเสียงให้ถูกต้องมากกว่าไปกังวล เรื่อง accent ทั้งนี้เพราะผู้เรียนภาษาที่สองมักจะพูดโดย มีสำเนียง ในภาษาแม่ของตนเอง ซึ่งปัจจุบันมีการยอมรับ เรื่องการออกเสียงด้วยสำเนียงในภาษาแม่ เวลาพูด ภาษาอังกฤษ โดยที่ไม่จำเป็นต้องเลียนเสียง หรือเลียนแบบสำเนียงของเจ้าของภาษาเหมือนอย่างแต่ก่อน อย่างไรก็ตามในการที่จะพัฒนาการออกเสียงให้ถูกต้องได้นั้น ควรจะต้องทาควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะการฟัง (Listening Skills) ยกตัวอย่าง เช่น เวลาฟังรายการ TV หรือ ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ ถ้าเป็นไปได้ควรจะออกเสียง ตามด้วย จึงจะได้ผล

3.9 พัฒนาการสอนภาษาอังกฤษของตนเองให้มีประสิทธิภาพ ในอดีตที่ผ่านมา การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมุ่งเน้นที่การสอนไวยากรณ์ มากกว่าการสอนเพื่อการสื่อสาร แม้ว่าจะมีการปรับปรุงหลักสูตร โดยกระทรวงศึกษาธิการของไทย ได้พยายามทำความเข้าใจกับครูผู้สอนให้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียน มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะการฟังและพูดภาษาอังกฤษ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ นักเรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาได้ โดยเฉพาะการฟังและการพูดเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เนื่องจากครูไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาสื่อสารกันในห้องเรียนเท่าที่ควร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องหาวิธีที่ครูควรจัดการเรียนการสอนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการสื่อสารกันในห้องเรียนอย่างจริงจัง โดยส่งเสริมให้มี face-to-face communication ในการสื่อสาร ระหว่างครูและนักเรียน หรือนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน

3.10 พัฒนาวิชาชีพครูโดยการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ Classroom Research หรือ Action Research การทำวิจัยดังกล่าว นอกจากจะเป็นการพัฒนาตนเอง (Professional Development) แล้ว ยังจะเป็นการพัฒนาวิธีสอนหรือจัดหาสื่อ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ของการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อีกด้วย

ดังนั้นถึงเวลาแล้วที่ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องช่วยกันระดมความคิด และปรับเปลี่ยนนโยบายในการเพิ่มศักยภาพในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศที่จะส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้

1.4 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน เป็นงานสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร ดังที่ สุมิตร คุณานุกร (2523: 23) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนารูปแบบไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับจัดการเรียนการสอน (กิติมา ปรีดีลภ. 2532: 48) ซึ่งผู้บริหารต้องดำเนินการเกี่ยวกับการแสวงหาจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนออกมาให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรได้ปฏิบัติ ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการส่งเสริม

การจัดการเรียนการสอนในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2534: 1819)

สำเนียง พรหมพ้วย (2547 : 34-37) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารในการสนับสนุนการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ มีดังนี้

หลักการประชาสัมพันธ์เชิงบวก

การบริหารในยุคโลกาภิวัตน์ มีหลักเกณฑ์การบริหารค่อนข้างพัฒนาไปทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ ได้มุ่งเน้นเรื่องมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารมากขึ้น นักบริหารชั้นนำได้พบแนวทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพว่า การบริหารงานอย่างเดียวไม่สามารถจะประสบความสำเร็จได้ ถ้าขาดความร่วมมือของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารที่ดีต้องสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนร่วมงานจะต้องใช้หลักการประชาสัมพันธ์เชิงบวก โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารมีความจำเป็นแก่ชีวิตทั้งส่วนบุคคลและในระหว่างการทำงาน ถึงแม้ระบบการสื่อสารในปัจจุบันจะพัฒนาไปอย่างมาก แต่ก็พบปัญหาอุปสรรคอยู่ไม่น้อยปัญหานั้นมีได้อยู่ที่เครื่องมือสื่อสาร แต่กลับเป็นเรื่องของการติดต่อสื่อสารในระหว่างบุคคล ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในหน่วยงานก่อนที่จะพัฒนาระบบงานอื่น ๆ ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจพฤติกรรมของความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งกาย อารมณ์ สติปัญญา และความสามารถในการเข้าสังคม สิ่งสำคัญคือ

ผู้บริหารต้องทำใจให้กว้าง ไม่หุบเขา ไม่เชื่ออะไรรโดยไม่มีเหตุผล (โดยเฉพาะคำนิทานนอกจากไม่ก่อประโยชน์แล้วยังเป็นการทำลาย ถ้าผู้บริหารใส่ใจมากจะบริหารงานยาก) เพื่อจะได้เข้าใจพฤติกรรมต่อเพื่อนร่วมงาน หรือบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดเราว่า เขาเป็นบุคคลประเภทใดละเราก็สามารถที่จะทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยเพื่อคลี่คลายสิ่งที่เป็นความไม่ดี หรือสิ่งที่ไม่เข้าใจที่ดีต่อกันได้เข้าใจกันมากยิ่งขึ้น และพยายามสร้างความมีระเบียบวินัยตนเองให้มากที่สุด และสร้างบุคลิกภาพที่เป็นผู้ให้กำลังใจคนอื่น ๆ อยู่เสมอ รวมทั้งการให้ความสำคัญต่อผู้อื่นทุกๆ คน ในทุกโอกาส ถ้าพิจารณาตามหลักทางจิตวิทยา Thomas Harris ได้แบ่งคนไว้ 4 จำพวกด้วยกัน คือ

1. คนที่ไม่เห็นคุณค่าในตัวเอง (I'm not OK, you are OK) ได้แก่ คนที่พยายามหาจุดบกพร่องต่าง ๆ มาให้ตัวเองต่ำลง
2. คนที่มองโลกในแง่ร้าย (I'm not OK, you are not OK) ได้แก่ คนที่มองตัวเองว่าตัวเราก็ไม่ดีคนอื่นก็ไม่ดี ไม่อยากพบปะสังสรรค์กับผู้ใด อยากหลีกเลี่ยงสังคมให้ห่างไกล หรืออยากอยู่มุมใดมุมหนึ่ง
3. คนที่มองตัวเองดีเลิศ (I'm OK, you are not OK) ได้แก่ คนจองหองมองคนอื่นไม่ได้เรื่องหมดแก่งอยู่คนเดียว ดูถูกคนอื่น คนอื่นเป็นแค่คนกระจอก ตัวเองเป็นนกอินทรีอยู่คนเดียว
4. คนที่มองทุกคนก็ล้วนแต่พึ่งพาอาศัยกันได้ (I'm OK, you are OK) ได้แก่ คนที่มีวุฒิภาวะสมบูรณ์ (Mature) มองว่าคนเรามีความแตกต่างกันคนเราไม่ดีไปทุกอย่าง อาจจะดีเป็นบางเรื่องอาจจะผิดพลาดเป็นบางเรื่องได้

ในการประสานสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคลมีความสัมพันธ์ต่อการสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันเพราะคนมีความแตกต่างกัน ย่อมมองเรื่องต่าง ๆ ที่แตกต่างกันเรื่องเดียวกัน บางคนมองเป็นสีขาว บางคนมองเป็นสีดำ บางคนมองเห็นนก บางคนมองเป็นดาว บางคนมองเห็นโลก ถ้าการติดต่อสื่อสารไม่เข้าใจ คนก็จะสร้างกำแพงใจขึ้นต่อต้าน (กำแพงจริง ๆ สร้างเป็นปี ๆ แต่กำแพงใจสามารถสร้างชั่วภายในวินาทีเท่านั้น) ผู้บริหารชั้นนํามักจะให้ความสำคัญกับการสื่อสารที่ดี เพราะเป็นหนทางที่นำไปสู่การเกิดผลผลิต (Productivity) ที่เป็นเป้าประสงค์ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น ร้อยเปอร์เซ็นต์เลยทีเดียว สิ่งสำคัญผู้บริหารต้องเข้าใจทฤษฎีการวิเคราะห์การสื่อสารระหว่างบุคคล (Transactional Analysis) และนำหลักการมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อสร้างความเข้าใจในบุคลิกภาพของตัวเอง และเพื่อนร่วมงาน ซึ่งมีหลักการ หรือแนวคิดสำหรับผู้บริหารที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ประสานสัมพันธ์เชิงบวก ระหว่างบุคคลในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1. การใช้หลักของ Ego State

ผู้บริหารต้องสามารถมองบุคลิกภาพของตัวเองและผู้ร่วมงานให้ทะลุปรุโปร่งให้ได้ เสียก่อนว่าตัวผู้บริหารเองหรือผู้ร่วมงานว่ามีคุณลักษณะบุคลิกภาพแบบใด เพราะ Ego State เป็นบุคลิกที่สำคัญที่เป็นบ่อเกิดของการสื่อสารแต่ละบุคคล โดยเฉพาะคนเราทุก ๆ คน จะมี Ego State 3 ส่วนเสมอ ในคนคนเดียวก็ คือ 1) บุคลิกภาพของความเป็นพ่อแม่ (Parent) 2) บุคลิกภาพของความเป็นผู้ใหญ่ (Adult) 3) บุคลิกภาพของความเป็นเด็ก (Child) แต่ Ego State เหล่านี้จะปรากฏในตัวบุคคลได้ดีก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีวุฒิภาวะที่สมบูรณ์ ดังนี้

1) บุคลิกภาพของความเป็นพ่อแม่ (Parent) เป็นภาวะของการวางอำนาจ เช่น การบ่น การตำหนิติเตียน การใช้อำนาจต่อผู้อื่น ลักษณะของภาวะการวางอำนาจดังกล่าวที่ถูกสร้างขึ้น แต่เป็นภาวะที่ผ่านประสบการณ์ ที่เป็นผลการกระทำของผู้อื่น เป็นการเรียนรู้ที่ไม่ได้ผ่านการพิสูจน์ผลของการกระทำอาจจะคาดการณ์ผิดไปก็ได้ และมีผลที่นำไปสู่การเกิดอคติต่อบุคคลนั้น ๆ ในที่สุด

2) บุคลิกภาพของความเป็นผู้ใหญ่ (Adult) เป็นภาวะที่เกิดขึ้นในทางตรงกันข้ามกับภาวะที่เป็นบุคลิกภาพของความเป็นพ่อแม่ เป็นภาวะที่ต้องอาศัย Fact ของข้อมูลที่เป็นพื้นฐานของข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อบันทึกข้อมูลไว้ในสมองหรือประสบการณ์ที่ผ่านการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน โดยธรรมชาติของความเป็นผู้ใหญ่จะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น เปิดใจหรือใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอาศัยหลักการและเหตุผลเป็นสำคัญ

3) บุคลิกภาพของความเป็นเด็ก (Child) เป็นภาวะของการคลายเครียด โดยธรรมชาติของภาวะความเป็นเด็กทางด้านควบคุมอารมณ์ ภาวะเหล่านี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุ ไม่ว่าจะเด็ก ผู้ใหญ่สามารถเกิดขึ้นได้ตั้งแต่เกิดจนตาย 3 ประเภทคือ

- (1) Free Child ได้แก่ บุคคลที่มีอารมณ์อาระดีใจก็ดีใจสุดขีด เสียใจก็เสียใจสุดขีด
- (2) Adapt Child ได้แก่ บุคคลที่ถูกติกรอบรู้ว่าจะไรควร อะไรไม่ควร
- (3) Little Professor ได้แก่ บุคคลที่แกล่แดดไปเป็นไปตามธรรมชาติของวุฒิภาวะ

ดังนั้น ผู้บริหารทุกคนควรตระหนักและเห็นความสำคัญของบุคลิกภาพของตัวเอง ผู้บริหารเองว่าจะสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ร่วมงานได้อย่างไร เพื่อให้สร้างความเข้าใจและเกิดความสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ขอให้คิดเสียว่าการติดต่อสื่อสารบางครั้งก็เหมือนการเล่นเกมที่ที่สุดเราก็ต้องมาเสียใจกับคำพูดของตัวเอง ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสามารถวิเคราะห์คำพูดของเราเองและเพื่อนร่วมงานได้ การรู้หลักของ Ego State จะทำให้ผู้พูดรู้ตัวเองว่าจะสื่อสารกับคนอื่นได้อย่างไรในสถานการณ์เช่นไร ซึ่งมีหลักการติดต่อสื่อสารที่สำคัญดังนี้

- 1) การสื่อสารแบบคล้ายตามกัน (Complementary Transaction) เป็นการสื่อสารที่ทำให้เกิดความราบรื่นและมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน
- 2) การสื่อสารแบบหลัดขั่ว (Crossed Transaction) เป็นการสื่อสารที่ทำให้สัมพันธ์ภาพเสียหาย
- 3) เป็นการสื่อสารที่ทำให้เกิดความคลุมเครือ (Ulterior Transaction) สร้างบรรยากาศที่ไม่น่าไว้วางใจในการติดต่อสื่อสาร การสื่อสารแบบซ่อนเร้นต้องมีการวิเคราะห์คำพูดของผู้พูดจึงจะทำให้ทราบความจริงได้

การพัฒนาหลักสูตร

ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และเป็นหลักสูตรบูรณาการ แม้ว่าหลักสูตรยังคงแบ่งเป็นรายวิชา หรือกลุ่มวิชา มีตารางเรียนเป็นกรอบควบคุมเวลาค่อนข้างเคร่งครัด ไม่ยืดหยุ่น แต่ในอนาคตโรงเรียนจะมีอิสระในการบริหารงานวิชาการ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะวางแผนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่แท้จริงของท้องถิ่นให้ได้ หลักสูตรบูรณาการเป็นหลักสูตรซึ่งเหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยตนเองจากกิจกรรมหลากหลาย ซึ่งครูในฐานะผู้อำนวยการความสะดวกเป็นผู้จัดให้ ดังนั้นการสะท้อนองค์ความรู้ ความคิด ความรู้สึก จากการที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนจะมีลักษณะหลากหลายและเป็นองค์ความรู้รวมจากหลายวิชา หลักสูตรบูรณาการจึงเป็นหลักสูตรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการแหล่งการเรียนรู้

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ตามความสนใจ แหล่งการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ เรือนเพาะชำ สวนหย่อม ห้องจริยศึกษา ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพลศึกษา ห้องพยาบาล ห้องครัว เป็นต้น แหล่งการเรียนรู้ที่กล่าวมานี้ มีอยู่ในสถานศึกษาตามปกติอยู่แล้ว หากผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้เหล่านี้ให้เป็นระบบ วางแผนการใช้แหล่งการเรียนรู้ จัดตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแล มีการควบคุมกำกับ และติดตามประเมินผลการใช้แหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของครูในฐานะผู้อำนวยการความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ จะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การวิจัยในชั้นเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะมีปัญหาวิจัยมากมายที่ทำทลายความสามารถของครูในการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนต่อไปผู้บริหารอาจเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนมาให้ความรู้เบื้องต้น ให้ครูมีโอกาสฝึกทำงานวิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเอง และนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามควรปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการวิจัยว่า การวิจัยไม่ใช่เรื่องยาก ไม่จำเป็นต้องใช้สถิติขั้นสูงที่ยุ่งยากซับซ้อนก็สามารถทำได้ นับเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรให้ความสนใจและสื่อสารให้บุคลากรได้เข้าใจตรงกันในเบื้องต้นก่อน

การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้

ผู้บริหารควรจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมสำหรับบริการแก่ครูจัดระบบการผลิต การยืม การเก็บรักษา การซ่อมแซมให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งควรสำรวจความต้องการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนดำเนินการต่อไป

การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

งบประมาณนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ปรับปรุงแหล่งการเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับบริการ ซ่อมแซมอาคารสถานที่ ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรบูรณาการ การเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสนับสนุนงบประมาณสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น

การเผยแพร่ผลงาน

การเผยแพร่ผลงานการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นภารกิจของผู้บริหารที่จะช่วยจูงใจให้ครูกระตือรือร้นที่จะพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การเผยแพร่ผลงาน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ ผลงานทางวารสารของโรงเรียน การประชุมผู้ปกครอง การประชุมกลุ่มโรงเรียน การสัมมนาทางวิชาการ การจัดสัมนาการสอน การจัดห้องเรียนที่เป็นตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนบทความทางวิชาการเผยแพร่ การใช้โรงเรียนเป็นฐานของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นต้น

การให้ขวัญกำลังใจ

บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องการขวัญกำลังใจจากผู้บริหาร ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายรูปแบบเช่น การแสดงความสนใจอย่างแท้จริงของผู้บริหาร การยกย่องชมเชย การประกาศเกียรติคุณ การให้วุฒิปัตริหรือโล่ การเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ การส่งเสริมให้เป็นวิทยากร การส่งเข้าร่วมประชุมสัมมนา การส่งไปฝึกอบรมเพิ่มเติม การยกย่องให้เป็นครูดีเด่น การจัดสรรงบประมาณให้เป็นกรณีพิเศษ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นต้น

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ปัจจัยที่สำคัญขึ้นอยู่กับ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และ 7) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นตัวแปรในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.1 ด้านหลักสูตร

เกณฑ์การประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร: SMART School กำหนดไว้ว่า สถานศึกษาต้องมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีองค์ประกอบครบถ้วนสอดคล้องกับแกนกลาง บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น มีการกำกับ ติดตาม นิเทศงาน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู มีนโยบายในการประเมินผล ติดตามอย่างต่อเนื่อง (สำนักการศึกษา. 2554: 7) ซึ่งการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ อาทิ ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน (สำนักการศึกษา. 2554: 43) ซึ่งประเด็นในการตรวจสอบด้านการบริหารหลักสูตรสำหรับการประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร : SMART School (สำนักการศึกษา. 2554: 7) มีดังนี้

1. การบริหารและพัฒนาหลักสูตร
  - 1.1 มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
  - 1.2 หลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชน
  - 1.3 มีระเบียบการประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา
  - 1.4 มีตารางสอนสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา
  - 1.5 มีการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตร
2. การนิเทศภายใน
  - 2.1 มีคณะกรรมการนิเทศภายใน
  - 2.2 มีแผนหรือปฏิทินการนิเทศที่มีสาระสำคัญคือ สภาพปัญหาการนิเทศของปีที่ผ่านมา การกำหนดผู้นิเทศระยะเวลาในการออกนิเทศ
  - 2.3 มีการบันทึกการนิเทศที่สอดคล้องกับแผน
  - 2.4 มีสรุปผลการนิเทศประจำปี
3. การจัดและบริหารห้องสมุด
  - 3.1 มีคณะกรรมการบริหารงานห้องสมุด
  - 3.2 มีการจัดหนังสือเป็นหมวดหมู่
  - 3.3 มีการจัดมุมส่งเสริมความรู้
  - 3.4 มีสถิติการใช้ห้องสมุดเฉลี่ยใน 1 สัปดาห์ ไม่ต่ำกว่า 20% ของนักเรียน

ทั้งหมด

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอน

- 4.1 มีแผนหรือโครงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอน
- 4.2 มีการเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลงาน
- 4.3 มีเอกสารสำหรับให้ครูค้นคว้าเพียง
- 4.4 มีคอมพิวเตอร์สำหรับครูค้นคว้า
- 4.5 มีสื่อ โสตทัศนูปกรณ์ให้บริการแก่ครู
- 4.6 มีศูนย์สื่อการเรียนการสอนให้บริการ
- 4.7 มีการจัดแหล่งการเรียนรู้

ผู้บริหารนับได้ว่า เป็นหัวเรือใหญ่หรือหัวเรี่ยวหัวแรงในงานด้านหลักสูตร ผู้บริหารจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากต่อการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนจึงต้องพิจารณาด้านหลักสูตรด้วย

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า **ด้านหลักสูตร** หมายถึง การที่ผู้บริหารได้จัดให้มีการบริหารจัดการหลักสูตร โดยการจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร การรายงานผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร เพื่อยกระดับการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.4.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ซึ่งการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้นั้น หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้บังเกิดผล รวมถึงการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน เพื่อการพัฒนาหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน และอำนวยความสะดวกให้ครูสามารถสอนและนักเรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร
2. การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ สภาพแวดล้อม
3. การบริหารและบริการหลักสูตร
4. การนิเทศการใช้หลักสูตร

สิ่งสำคัญในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ควรดำเนินการดังนี้

1. ผู้บริหารต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้เข้าใจตรงกันเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกันและสอดคล้องต่อเนื่องกัน

2. ผู้บริหารต้องประสานคณะบุคคลทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ นับแต่การเตรียมหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในด้านวิธีการ สื่อ การประเมินผล การจัดการอบรมผู้จะไปพัฒนาครู การอบรมผู้ใช้หลักสูตรในห้องเรียน การนำหลักสูตรไปใช้ และการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร

3. การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ผู้บริหารต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเป็นไปตามขั้นตอนที่วางแผนและเตรียมการไว้ โดยคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ประสบความสำเร็จได้ คือ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตร ตลอดจนสถานที่ที่จะเป็นแหล่งให้ความรู้และประสบการณ์ สิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับการจัดเตรียมไว้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ

4. ครูบริหารต้องพัฒนาครูอย่างเต็มที่และจริงจัง ตั้งแต่การอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอย่างเข้มข้น การให้การสนับสนุนด้านปัจจัยต่าง ๆ การสนับสนุนการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา การติดตามประเมินผลการปฏิบัติการสอนของครูอย่างเป็นระบบและการพัฒนาประสิทธิภาพในการสอนของครูอย่างหลากหลาย เช่น การจัดอบรมสัมมนาเป็นระยะ ๆ การเผยแพร่เอกสารที่เป็นประโยชน์ การพาไปทัศนศึกษา การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ฯลฯ

5. ผู้บริหารต้องประสานความร่วมมือ ผู้มีความรู้ ความชำนาญ เพื่อให้การสนับสนุนและพัฒนาครูให้สามารถใช้หลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและนิเทศติดตามการปฏิบัติงานร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด

6. ผู้บริหารต้องติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร ทุกฝ่าย ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ ๆ ซึ่งจะต้องกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ เพื่อจะได้นำข้อมูลต่าง ๆ มาประเมินวิเคราะห์ พัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และวางแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น (สำนักการศึกษา. 2554: 57-58)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งที่จะผลักดันการจัดการเรียนการสอนไปสู่ความสำเร็จเพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่จะต้องคอยอำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจทั้งคำพูดและการปฏิบัติเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดกำลังใจ และได้แนวทางที่ถูกต้องในการดำเนินงาน (อัสนีย์ อัศจรรย์บุตร. 2546: 38) ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีบทบาทด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการจัดให้มีการวางแผนการสอนก่อนการจัดการเรียนการสอน โดยการเตรียมการศึกษาหลักสูตร จัดทำแผนวิชาการ จัดทำแผนงานโครงการ ศึกษาคู่มือครู สื่อการเรียนการสอน วิธีสอน การกำหนดนโยบายและการประชาสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า **ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน** หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดให้มีการวางแผนการเรียนการสอนก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยการเตรียมเกี่ยวกับการศึกษาหลักสูตร จัดทำแผนงานโครงการ ศึกษาคู่มือครู สื่อการเรียนการสอน วิธีสอน การกำหนดนโยบายและการประชาสัมพันธ์กับชุมชน ตลอดจนการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.4.3 ด้านการนิเทศภายใน

ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการนิเทศเพื่อพัฒนาครู ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้

1. การปรึกษาหารือและสร้างความตระหนักในความสำคัญของการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

2. การวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

3. การดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมการจัดปฐมนิเทศครูใหม่ บริการด้านการสอน การสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียน การสาธิตการสอนกิจกรรมกลุ่ม โรงเรียน กิจกรรมทางวิชาการ เป็นต้น

4. การประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ดำเนินการได้ ดังนี้

1. การสร้างความตระหนักในความสำคัญของการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

2. การวางแผนกำกับ ติดตาม และประเมินผล

3. การดำเนินการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

4. การสรุปผลการดำเนินการ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาร่วมกันจัดการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องดำเนินการเพื่อให้ครูเห็นความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนโดยการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การพัฒนาหลักสูตร การจัดหาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน การเผยแพร่ผลงาน การให้ขวัญกำลังใจ การสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน การกำกับ ติดตาม และประเมินผลเพื่อให้การจัดการเรียนรู้สำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า **ด้านนิเทศภายใน** หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการประชุม วางแผน กำหนดการ ดำเนินการและติดตามการนิเทศ สร้างเจตคติต่อการได้รับการนิเทศสนับสนุนความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมตลอดจนประเมินผล และจัดการรายงานและสรุปผลการนิเทศประจำปี เพื่อนำผลที่ได้จากการนิเทศมาพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนและหลักสูตรสถานศึกษา

1.4.4 ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้

สื่อ หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เมื่อมีการนำสื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จึงเรียกว่า “สื่อการเรียนการสอน” (Instructional Media) ซึ่งหมายถึง สื่อที่บรรจุเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ที่ผู้สอนและผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้

นวัตกรรม หมายถึง ความคิด การปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อนหรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำ

นวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย

เทคโนโลยี หมายถึง การประยุกต์เอาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อประโยชน์การดำรงชีวิตของมนุษย์หรือหมายถึงการนำความรู้ ทักษะและทรัพยากรมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกหรือตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์

แหล่งเรียนรู้ หมายถึง “แหล่ง” หรือ “ที่รวม” ซึ่งอาจเป็นสภาพ สถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอน (สำนักการศึกษา. 2554: 117-118)

สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ มีบทบาทร่วมกันประการหนึ่งคือ การเสริมสร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนกระจ่างในเนื้อหา วิธีการ กระบวนการต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ดังนั้นโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาและส่งเสริมในสิ่งเหล่านี้ก็จะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมากและส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า **ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้** หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดเตรียมและสนับสนุนสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการผลิตสื่อ จัดแหล่งเรียนรู้ให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.4.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การจัดการศึกษาในโรงเรียนเป็นกระบวนการให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นวิชาความรู้เบื้องต้น ในการศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน วิธีการให้ความรู้แก่นักเรียนที่สำคัญในโรงเรียน คือการเรียนการสอน ในการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปกครองของนักเรียน ย่อมต้องการทราบถึงผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน ความก้าวหน้า ตลอดจน ความรู้ที่นักเรียนได้รับ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษาเข้ามาช่วย (สุวิมล ติรภานนท์. 2544: 1)

การวัดและประเมินผลมีประโยชน์อย่างมากต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ถ้าไม่มีการวัดผลแล้วเราจะไม่สามารถรู้ปริมาณของคุณลักษณะต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะพฤติกรรมและลักษณะนิสัยของมนุษย์จะคาดเดาเอาเฉย ๆ ย่อมมีความผิดพลาดสูง ไม่เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นการวัดพฤติกรรมให้ละเอียด การวัดสิ่งที่ต้องการจะรู้ตามจุดมุ่งหมาย จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง (ล้วน สายยศ; อังคณา สายยศ. 2543: 29-30)

อัสนีย์ อัจฉริยบุตร (2546: 46) กล่าวว่า จากบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นบทบาทที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและการที่จะทำให้รู้ว่าผู้เรียนนั้นมีความรู้ความสามารถตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ถูกกำหนดไว้ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอน จำเป็นจะต้องมีตัวชี้วัดความสำเร็จและต้องมีการประเมินผลการเรียนรู้ การวัดและ

ประเมินผลช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีข้อมูลใช้ในการตรวจสอบและตัดสินใจดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ประยุกต์หรือปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนให้ถูกต้องเหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 167-168) กล่าวว่า ผู้บริหารมีหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านการวัดและประเมินผลดังนี้

1. กำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลในเรื่อง
  - 1.1 ประเภทของข้อสอบที่ใช้วัดผล
  - 1.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบ จำนวนครั้งที่สอบและการเก็บคะแนนสอบ

แต่ละครั้ง

- 1.3 มาตรฐานในการสอบวัดผล
- 1.4 การเตรียมแบบฟอร์มสำหรับรายงานผลการสอบแก่ผู้ปกครอง
2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการสอบ เช่น เครื่องพิมพ์ เครื่องโรเนียว ตลอดจนเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก
3. พยายามส่งเสริมครูให้มีความรู้ทางการวัดและประเมินผล โดยการจัดการฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการในเทคนิคการออกข้อสอบ การให้คะแนน การประเมินผลข้อสอบ ตลอดจนการรายงานผลการสอบ
4. การจัดตารางสอบ ห้องสอบ และระเบียบในการสอบและการคุมสอบ
5. ควรมีการประเมินผลการสอน หากมีการบกพร่องจะได้หาทางแก้ไขต่อไป หรือเสนอแนวทางในการนำไปปรับใช้ในครั้งต่อไป

กล่าวโดยสรุปว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดทำให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีการรวบรวมและจัดทำสารสนเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายแล้วสรุปผลการตัดสินใจในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การเลือกใช้เทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดทำให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีการรวบรวมและจัดข้อมูลสารสนเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายแล้วสรุปผลตัดสินใจในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การเลือกใช้เทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.4.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน มุ่งหวังเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น รูปแบบการวิจัยจึงเป็นลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน (สำนักการศึกษา. 2554: 127)

สำนักการศึกษา (2554: 127) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อสืบค้นสาเหตุของปัญหา แล้วหาวิธีแก้ปัญหาหรือพัฒนาที่เชื่อถือได้เป็นการวิจัยควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานจริง และเป็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าเป็นครั้ง ๆ ไป หรือเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งการวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญดังนี้

1. ช่วยให้ครูทำงานอย่างเป็นระบบในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการวิจัย

2. ช่วยให้ครูสามารถบอกได้ว่างานการจัดการเรียนการสอนที่ปฏิบัติไปแล้วนั้นได้ผลหรือไม่ เพราะอะไร

3. ช่วยให้ครูใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้จะสามารถควบคุมกำกับและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างดี

ผู้บริหารต้องมีบทบาทในการวิจัยในชั้นเรียน (สำนักการศึกษา. 2554: 130-131) ดังนี้

1. สร้างความตระหนักกับครูในเรื่องต่อไปนี้
  - 1.1 ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน
  - 1.2 ประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. ให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน
  - 2.1 ประเด็นปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน
    - 2.1.1 ที่มาของปัญหา
    - 2.1.2 ลักษณะของปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน
  - 2.2 ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน
    - 2.2.1 ศึกษาสภาพปัญหา จัดลำดับความสำคัญ
    - 2.2.2 วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา
    - 2.2.3 หาวิธีแก้ปัญหา (ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง)
    - 2.2.4 พัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหา
    - 2.2.5 นำนวัตกรรมหรือวิธีการแก้ปัญหา
    - 2.2.6 สรุปและรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน

3. ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ เอกสารวิชาการสร้างเสริมขวัญกำลังใจ และกำกับติดตามการปฏิบัติงาน

4. ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน

5. รายงานผลการวิจัย

6. จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้/สะท้อนความคิดระหว่างครูในโรงเรียน

7. เผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า **ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา** หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดให้มีการให้ความรู้ ให้มีการทำวิจัย ส่งเสริม พัฒนา อำนวยความสะดวกในการทำวิจัย เผยแพร่งานวิจัย ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในการทำวิจัย โดยมุ่งหวังเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและหวังผลเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.4.7 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

กระทรวงศึกษา (2544: 15-16) กำหนดบทบาทของผู้บริหารในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนว่า ผู้บริหารมีหน้าที่ร่วมมือประสานงานกับสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง ชุมชน แลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชนกับโรงเรียนให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

อัสนีย์ อัจฉริยะบุตร (2546: 53) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการเรียนการสอน คือ การจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตร สื่อวัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนบทบาทของบุคลากรในโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเข้าใจและพร้อมให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

สมชาย เทพแสง และอรจิรา เทพแสง (2549: 175) กล่าวว่า ผู้บริหารในฐานะผู้นำยุคใหม่หัวใจปฏิรูปต้องมีความสัมพันธ์กับบุคลากรทุกระดับ ผู้นำยุคใหม่ต้องใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ประสานงาน ประสานสัมพันธ์ให้เกิดผลสำเร็จ โดยมีลักษณะการให้ความไว้วางใจแก่บุคลากรมากกว่าการสร้างกำแพงในการบริหารและการจัดการ ซึ่งในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนก็ต้องการคุณลักษณะนี้ของผู้บริหารสถานศึกษาเช่นกัน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตร สื่อวัสดุและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนบทบาทของบุคลากรในโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบและเข้าใจ และพร้อมให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับทางโรงเรียน

จากข้อความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า **ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน** หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตร สื่อวัสดุและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนบทบาทของบุคลากรในโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบและเข้าใจ และพร้อมให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับทางโรงเรียน

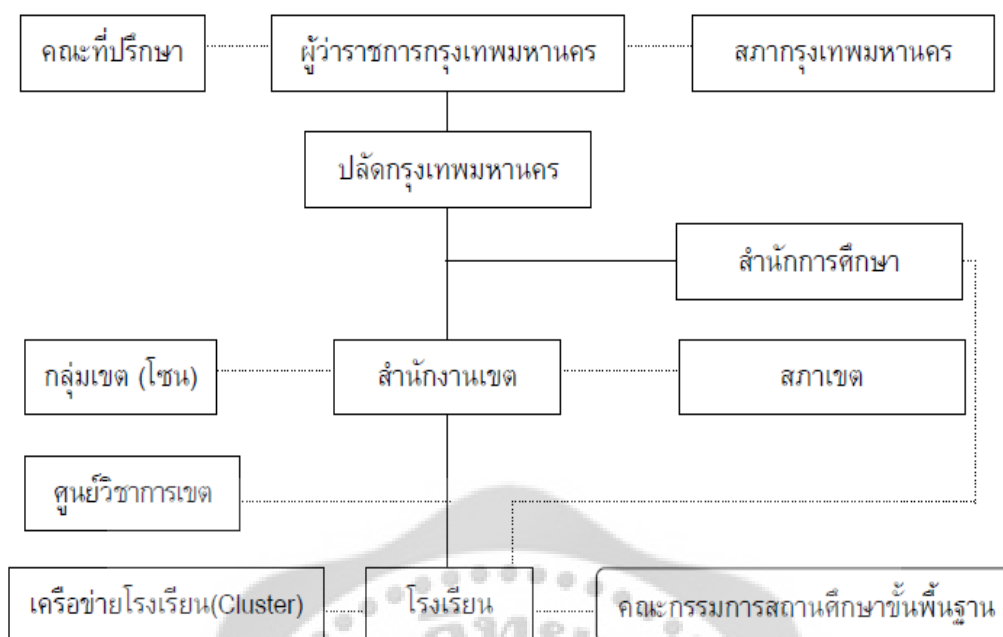
2. ระบบการบริหารการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา ตั้งแต่เริ่มสถาปนาใน ปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 โดยรับโอนการจัดการศึกษาจาก 2 องค์กร คือ เทศบาลนครหลวง และองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพมหานคร ซึ่งองค์กรทั้งสองได้ถือกำเนิดเป็นการยุบรวมกันและรับโอนการจัดการศึกษาจากเทศบาลนคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2480 และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งสองรับโอนการจัดการศึกษามาจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. 2509 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ กรุงเทพมหานคร. 2548: 1-2)

การดำเนินการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร เป็นอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 89 (21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โดยมีการจัดการศึกษาหลายระดับ หลายรูปแบบ ซึ่งมีหน่วยงานรับผิดชอบ คือ สำนักการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร. 2548: 18-19)

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบโรงเรียนให้แก่เด็กและเยาวชนของกรุงเทพมหานคร โดยมีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขตในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน สำนักการศึกษาได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตลอดจนนโยบายของรัฐในด้านการศึกษาตามกรอบทิศทาง การพัฒนาการศึกษา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) และนโยบายของคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอย่างต่อเนื่องส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารการเรียนการสอน ส่งเสริมให้มีการสอนภาษาต่างประเทศ โดยครูชาวต่างประเทศ พัฒนาโรงเรียนด้วยระบบเครือข่ายโรงเรียน โดยนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบ คณะกรรมการสถานศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2552: 8)

การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร จัดในลักษณะของสายการบังคับบัญชา ซึ่งมีผู้บริหารคือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตและโรงเรียนตามลำดับ โดยสำนักการศึกษาเป็นฝ่ายอำนวยการหรือหน่วยงานที่ปรึกษา ส่งเสริมสนับสนุนในระดับกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับในระดับสำนักงานเขต ซึ่งแสดงเป็นภาพประกอบ 4 ได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ระบบการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ที่มา: สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2549). เอกสารสัมมนาผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. หน้า 7.

จากภาพประกอบ 4 สามารถอธิบายได้ว่าโครงสร้างระบบบริหารการศึกษามีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บริหารสูงสุดและเป็นฝ่ายการเมือง มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารกรุงเทพมหานครทุกด้าน เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร ในสายราชการประจำมีปลัดกรุงเทพมหานคร ดำรงตำแหน่งสูงสุดของข้าราชการประจำ มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร กำกับ เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร รองจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

สำนักงานเขต มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา และการอบรมดูแลโรงเรียนประถมศึกษา มีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร ในสังกัดสำนักงานเขต รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต ส่วนราชการภายในสำนักงานเขต กำหนดให้มีฝ่ายการศึกษา เป็นที่ปรึกษาและสนับสนุนการบริหารจัดการการศึกษาและโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ถูกกำหนดให้เป็นส่วนราชการหนึ่งของสำนักงานเขต (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ กรุงเทพมหานคร. 2549: 7)

การแบ่งกลุ่มเพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้จัดแบ่งตามสภาพความเหมาะสมของพื้นที่ แต่ละสำนักงานเขต โดยเรียกว่ากลุ่มสำนักงานเขต ซึ่งในแต่ละกลุ่มสำนักงานเขต มีโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก การแบ่งกลุ่มพัฒนา วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 6 กลุ่มเขต (กลุ่มงานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. 2555: 13-14) ดังนี้

1) กรุงเทพกลาง	มี 9 เขต	41 โรงเรียน
2) กรุงเทพใต้	มี 10 เขต	59 โรงเรียน
3) กรุงเทพเหนือ	มี 7 เขต	46 โรงเรียน
4) กรุงเทพตะวันออก	มี 9 เขต	131 โรงเรียน
5) กรุงเทพเหนือ	มี 8 เขต	91 โรงเรียน
6) กรุงเทพใต้	มี 7 เขต	69 โรงเรียน

บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 14,867 คน (กลุ่มงานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. 2555: 11) ดังนี้

1. บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และตำแหน่งได้ ดังนี้

1. จำแนกตามเพศ

1. เพศชาย	จำนวน	3,564 คน
2. เพศหญิง	จำนวน	11,303 คน

2. จำแนกตามตำแหน่ง

2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน	จำนวน	436 คน
2.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน	จำนวน	642 คน
2.3 ครู คศ.4	จำนวน	12 คน
2.4 ครู คศ.3	จำนวน	1,683 คน
2.5 ครู คศ.2	จำนวน	5,217 คน
2.6 ครู คศ.1	จำนวน	4,648 คน
2.7 ครูผู้ช่วย	จำนวน	2,219 คน

2. อัตรากำลังครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

อัตรากำลังครูที่จบหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาภาษาอังกฤษที่ปฏิบัติการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 6 กลุ่มเขต (กลุ่มงานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. 2555: 11) ดังตาราง 1

ตาราง 1 อัตรากำลังครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามกลุ่มสำนักงานเขตและเพศ

กลุ่มสำนักงานเขต	จำนวนโรงเรียน	ชาย	หญิง	รวม
กรุงเทพกลาง	41	18	69	87
กรุงเทพใต้	59	18	107	125
กรุงเทพเหนือ	46	15	146	161
กรุงเทพตะวันออก	131	52	261	313
กรุงเทพธนเหนือ	90	16	125	141
กรุงเทพใต้	69	31	177	208
รวม	437	150	885	1035

3. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนประถมศึกษาจัดขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งมีสาระสังเขป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 220-224) ดังนี้

1. ความสำคัญของภาษาต่างประเทศ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ

บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 220)

2. การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 221) ดังนี้

ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน

ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

3. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 228 - 243)

มีดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

4. คุณภาพผู้เรียน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนในระดับประถมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 222 - 224) ดังนี้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

- ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องที่ฟัง อ่านออกเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ ประโยค ง่ายๆ และบทพูดเข้าจังหวะง่ายๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน บอกความหมายของคำและกลุ่มคำที่ ฟังตรงตามความหมาย ตอบคำถามจากการฟังหรืออ่านประโยค บทสนทนาหรือนิทานง่ายๆ

- พูดโต้ตอบด้วยคำสั้นๆ ง่ายๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง ใช้ คำสั่งและคำขอร้องง่ายๆ บอกความต้องการง่ายๆ ของตนเอง พูดขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และเพื่อน บอกความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ใกล้ตัวหรือกิจกรรมต่างๆ ตามแบบที่ฟัง

- พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว จัดหมวดหมู่คำตามประเภทของ บุคคล สัตว์ และสิ่งของตามที่ฟังหรืออ่าน

- พูดและทำท่าประกอบ ตามมารยาทสังคม/วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา บอกชื่อ และคำศัพท์ง่ายๆ เกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย

- บอกความแตกต่างของเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ และประโยคง่ายๆ ของ ภาษาต่างประเทศและภาษาไทย

- บอกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

- ฟัง/พูดในสถานการณ์ง่ายๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

- ใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว
- มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว อาหาร เครื่องดื่ม และเวลาว่างและนันทนาการ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 300 - 450 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม)
- ใช้ประโยคคำเดียว (One Word Sentence) ประโยคเดียว (Simple Sentence) ในการสนทนาโต้ตอบตามสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงประโยคข้อความ นิทาน และบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือก/ระบุประโยคและข้อความตรงตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทานง่ายๆ และเรื่องเล่า
- พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำ พูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว พูด/เขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ
- พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตารางแสดงข้อมูลต่างๆ ที่ฟังและอ่าน พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว
- ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ เหมาะสม ตามมารยาทสังคม และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ
- บอกความเหมือน/ ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำ ตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย
- ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน
- ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา
- ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่างๆ
- มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ

สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

- ใช้ประโยคเดี่ยวและประโยคผสม (Compound Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ

4. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา. 2554: 97-100) มีดังนี้

1. โครงการโรงเรียนสอนภาษา จัดการเรียนการสอนโดยครูชาวต่างประเทศ ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษ/ภาษาจีนเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง/สัปดาห์ 5 กลุ่มสาระ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ สุขศึกษา/พลศึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547

2. โครงการสอนภาษาสเปน จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนละ 3 ห้องเรียน ๆ ละ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ โดยบุคคลภายนอกช่วยปฏิบัติราชการด้านการสอนรับค่าตอบแทน ชั่วโมงละไม่เกิน 600 บาท เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

3. โครงการสอนภาษาญี่ปุ่น จัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นละ 1 ห้องเรียน ๆ ละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ โดยบุคคลภายนอกช่วยปฏิบัติราชการด้านการสอนรับค่าตอบแทนชั่วโมงละไม่เกิน 600 บาท เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2549

4. โครงการสอนภาษาอังกฤษ จัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไป ทำการสอนห้องเรียนละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ โดยบุคคลภายนอกช่วยปฏิบัติราชการด้านการสอน รับค่าตอบแทนชั่วโมงละไม่เกิน 600 บาท เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

5. โครงการสอนภาษาจีน จัดการเรียนการสอนภาษาจีนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไป ทำการสอนห้องเรียนละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ โดยบุคคลภายนอกช่วยปฏิบัติราชการด้านการสอน รับค่าตอบแทนชั่วโมงละไม่เกิน 600 บาท เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

นอกจากนี้แล้ว กรุงเทพมหานครยังได้เริ่มจัดทำโครงการเรียนฟรี เรียนดี อย่่างมีคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีงบประมาณ 2551 ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมแผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548-2551 สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยจัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้กับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายให้นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามรายการดังนี้ 1) ค่าชุดลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ชุดนอนอนุบาล/ชุดพลศึกษา 2) ค่าจ้างครูสอนภาษาต่างประเทศ 3) ค่าประกันอุบัติเหตุ 4) ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์ 5) ค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนของนักเรียน 6) ค่าหนังสือเสริมการเรียน และ 7) ค่าใช้จ่ายกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน ซึ่งผลที่ได้รับส่วนหนึ่งของจากการจัดโครงการเรียนฟรี เรียนดี อย่างมีคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครคือ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยจ้างครูชาวต่างประเทศ จากรายงานผลการประเมินโครงการเรียนฟรี เรียนดีอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครของชมภูยรัตน์ เจริญรัตน์ (2553) พบว่า ความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ในส่วนของการประเมินผลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2549 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2550 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2551 ในระดับโรงเรียนพบว่า จำนวน 7 โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับ 2.0 จำนวน 2 โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับ 2.0 แต่ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ 2.69, 2.40 และ 2.36 ซึ่งสูงกว่าระดับ 2.0 เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและเห็นด้วยกับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการเรียนฟรี เรียนดี อย่างมีคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งงบประมาณตามโครงการเป็นการลดค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีสถานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ร้อยละ 31.90 และ ร้อยละ 28.80 มีอาชีพทำงานบริษัทและรับจ้าง ร้อยละ 80.20 มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

อย่างไรก็ตาม ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการนำค่าใช้จ่ายในโครงการเรียนฟรี เรียนดี อย่างมีคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมาจ้างครูชาวต่างประเทศสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ ยังไม่เพียงพอกับการพัฒนาให้นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น ประกอบกับการสื่อสารของครูชาวต่างประเทศกับนักเรียนยังไม่สามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจ

2.1 การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

การจัดการศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จัดตั้งครั้งแรกเมื่อปี 2427 ในรูปแบบของโรงเรียนราษฎรที่วัดมหรณพาราม ต่อมาในปี พ.ศ. 2430 มีการขยายการจัดการศึกษาโดยจัดตั้งองค์การรับผิดชอบเป็นกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นกระทรวงธรรมการในปี พ.ศ. 2435 ถึง พ.ศ. 2441 ได้มีโครงสร้างการศึกษาเกิดขึ้น โดยแบ่งความรับผิดชอบให้กรมศึกษาธิการของกระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาในกรุงเทพมหานคร และให้กระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาในหัวเมืองร่วมกับพระสงฆ์ ภายหลังได้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปถึงระดับตำบลระหว่างปี พ.ศ. 2454 ถึง พ.ศ. 2475 มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา 3 กระทรวง คือ

- 1) กระทรวงนครบาล รับผิดชอบที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนกลาง
- 2) กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในส่วนภูมิภาค
- 3) กระทรวงธรรมการ รับผิดชอบที่ประสานงาน ให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามนโยบาย

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2515 ตาม

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 โดยการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี องค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพมหานคร เทศบาลนครหลวงกรุงเทพมหานคร ตลอดจนสุขาภิบาลต่างๆ ในนครหลวงกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยการปกครองเดียวกัน คือ กรุงเทพมหานคร รวมถึงการรับโอน การจัดการศึกษาจากหน่วยงานที่ยุบรวมกัน

บทบาทหน้าที่ด้านการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษา สำนักงาน เขต โรงเรียนกรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นนครหลวงของประเทศไทย และเป็นการบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราช บัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร รองรับโครงสร้างการบริหารของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภากรุงเทพมหานครและฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีหน้าที่ จัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น เขต แต่ละเขตแบ่งออกเป็นแขวง บทบาทหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้กับประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยมีบทบาทสำคัญในการ กำหนดนโยบาย ดูแลมาตรฐาน กำกับติดตามดูแล สนับสนุนทรัพยากร ซึ่งกรุงเทพมหานคร ได้ ดำเนินการจัดการศึกษาหลายระดับและหลายรูปแบบ ดังนี้

- 1) การจัดการศึกษาในรูปศูนย์เลี้ยงดูเด็ก หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในความ รับผิดชอบของสำนักพัฒนาชุมชนซึ่งดำเนินงานในลักษณะของการให้ความสนับสนุนชุมชนที่เปิด ดำเนินการ
- 2) การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักการศึกษาและสำนักงานเขต
- 3) การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยการแพทย์ และวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ในความรับผิดชอบของสำนักการแพทย์
- 4) การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ ฝึกอบรมวิชาชีพพระยาศน์ในโรงเรียน ฝึกอบรมวิชาชีพกรุงเทพมหานคร และจัดให้กลุ่มสนใจตามความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบ ของสำนักพัฒนาชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานของ กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

สำนักการศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากรม มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการ ศึกษาโดยน่านโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานครทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้สำนักงานเขตและโรงเรียนดำเนินการ สำนักการศึกษาแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 7 หน่วยงาน คือ สำนักเลขานุการ กองการ เจ้าหน้าที กองคลัง หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา กองเทคโนโลยีเพื่อการเรียน การสอน และกองพัฒนาข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร

บทบาทหน้าที่ของสำนักการศึกษารับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การจัดทำและพัฒนาแผนการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาภายในระบบอย่างมี คุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการ ศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร. 2549: 4)

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ได้กำหนดฐานะ กรุงเทพมหานคร เป็นทบวงการเมือง มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนครหลวง ฉะนั้น กรุงเทพมหานครจึงมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้ง และ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเล็กรองผู้ว่าราชการฯอีก 4 คน เข้ามาบริหารและรับผิดชอบงานของ สำนักต่าง ๆ เช่น สำนักการแพทย์ สำนักระบายน้ำ สำนักการศึกษา เป็นต้น สำนักการศึกษาเป็น หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่จัดการศึกษา 3 ระดับ คือ

- 1) ระดับชั้นเด็กเล็ก
- 2) ระดับชั้นประถมศึกษา
- 3) ระดับชั้นมัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานครกำหนดนโยบายด้านการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้เด็กนักเรียนของ กรุงเทพมหานครทุกคนได้รับสิทธิเรียนฟรี เรียนดี อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้กรุงเทพมหานครมี ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก มุ่งเน้นให้นักเรียนกรุงเทพมหานครมี ความสมดุลถึงพร้อมด้านความรู้ และคุณธรรม ประการที่สอง ให้นักเรียนของกรุงเทพมหานครมี สิทธิและความเสมอภาคกันอย่างไม่มีเงื่อนไขในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี อย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตามมาตรา 10 ของ พ.ร.บ.การจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ และประการที่สาม ยกกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา การเรียนรู้ของนักเรียนกรุงเทพมหานคร ให้มี คุณภาพมาตรฐานสอดคล้องตามมาตรา 6 และมาตรา 7 ของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาดังกล่าว จึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ 2 ประการ ได้แก่

ประการแรก ส่งเสริมให้นักเรียนกรุงเทพมหานคร มีความรู้ คู่คุณธรรม และถึงพร้อม ด้วยคุณลักษณะ 7 คุณลักษณะ ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ไม่หวั่นไหวกับสิ่งยั่วยู่ในทางที่ไม่ดี ซึ่งรุ่มล่อมมากมายในสังคมปัจจุบัน เก่งด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์โดยเฉพาะภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ รวมถึงภาษาที่สอง เช่น

ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เป็นต้น รักชุมชนกรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้จัดโครงการกรุงเทพศึกษา และส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของกรุงเทพมหานครและชาติไทย รู้จักใช้ข้อมูลข่าวสาร สามารถเลือกรับข่าวสารที่ดีเพื่อนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและสังคม และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์เป็น และปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนกรุงเทพมหานคร ยึดมั่นในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประการที่สอง จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนกรุงเทพมหานคร มีโอกาสเรียนฟรีโดยไม่มีเงื่อนไข

2.2 การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีสาระสังเขป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 4-11) ดังนี้

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้มีมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกใสความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัด การเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

3. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
  3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
  4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข
  5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่องค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความ

สัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

6. มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่า ต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

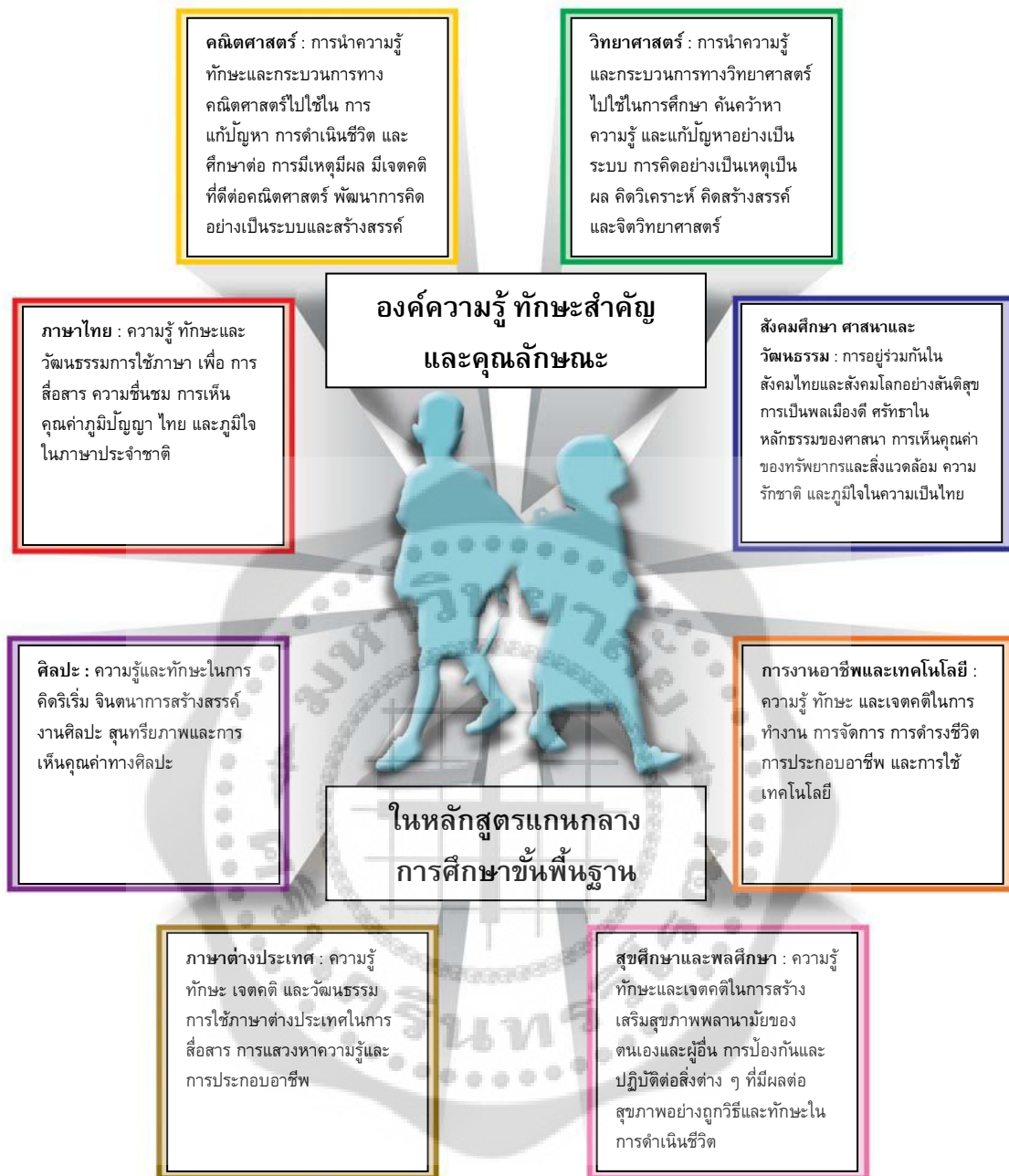
7. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด ระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4- 6)

8. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังแสดงในภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 สารการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. หน้า 10.

ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิสัยทัศน์			
<p>หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ</p>			
จุดหมาย			
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต 3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย 4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และ สร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข 			
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: none;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ </td> <td style="width: 50%; border: none;"> <ol style="list-style-type: none"> 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ </td> </tr> </table>	<ol style="list-style-type: none"> 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ
<ol style="list-style-type: none"> 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ 		
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: none;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์ 3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม </td> <td style="width: 50%; border: none;"> <ol style="list-style-type: none"> 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8. ภาษาต่างประเทศ </td> </tr> </table>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์ 3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8. ภาษาต่างประเทศ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมแนะแนว 2. กิจกรรมนักเรียน 3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์ 3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8. ภาษาต่างประเทศ 		

คุณภาพผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพประกอบ 6 ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. หน้า 11.

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลัก ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูล และสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผล ที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดาเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่ผ่านตัวชี้วัด ให้มีการสอนซ่อมเสริม การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผล การเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็น

ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียน ในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุน การตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

10. สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้อง กับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆ และสม่ำเสมอในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

11. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน
2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษา วิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

12. ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน แต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

13. การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละ ไม่เกิน 5 ชั่วโมง

2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คัดนำหน้าของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียน วันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมง ต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

14. โครงสร้างเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน ดังนี้ การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถดำเนินการ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด
2. ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดและสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

สำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติม ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อม จุดเน้นของ สถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สถานศึกษาอาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระ การเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ily 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรม และกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในส่วนกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ป.1-6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

15. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรร กระบวนการเรียนรู้ จัดการ เรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้ง ปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียน บรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตาม มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความ

สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้อื่น กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้อง ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

1. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำหายความสามารถของผู้เรียน
2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ กระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
4. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
5. จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
6. ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
7. วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
2. เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
3. ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ
4. มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
5. ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. วรรณกรรมตัวแปรอิสระ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งผลงานวิจัย พบว่าปัจจัยสำคัญซึ่งส่งผลต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีดังต่อไปนี้

3.1 ประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ (Experience) หมายถึง ความชัดเจนที่เกิดจากการกระทำหรือได้พบเห็นมา การทำงานให้ได้ เกิดจากการเรียนรู้ แต่การทำงานให้ดี เกิดจากประสบการณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานในครั้งถัดไป (เปรมมิกา อ่อนธานี. 2553: ออนไลน์) และประสบการณ์คือ ความรู้ที่เกิดจากการที่เราได้กระทำหรือได้พบเห็นบางสิ่งบางอย่างมาในชีวิต (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน. 2553: ออนไลน์) โดยประสบการณ์การทำงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารประสบความสำเร็จหรือบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูงย่อมมีความสามารถในการทำงานมากกว่า (เมตต์ เมตต์การ์ณจิต. 2547: 173 -174) ดังที่ กริฟฟิน (พโยม ชมพูแสง. 2549: 104; อ้างอิงจาก Griffin. 1996: 21-22) กล่าวว่า ทักษะการบริหารจะต้องเรียนรู้มาจากประสบการณ์ นักบริหารส่วนใหญ่ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งจากการทำงานที่หลากหลายเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ติดต่อกันมา ผู้บริหารที่เผชิญกับการแข่งขันทางการบริหารในหลายรูปแบบได้พัฒนาประสบการณ์จนเกิดความรู้ ซึ่งไม่สามารถหาได้จากตำรา เช่นเดียวกับแนวคิดของ ริงชีย์ สันติวงษ์; และ ชัยยศ สันติวงษ์ (2533: 54) กล่าวว่า ประสบการณ์การทำงานเป็นตัวแปรสำคัญซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน เพราะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลในโรงเรียน นอกจากนี้ กัญญา สุวรรณแสง (2536: 81-82) ได้เสนอความคิดเห็นว่า ประสบการณ์ย่อมก่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ ทักษะทัศนคติ ทุกคนได้รับประสบการณ์ไม่เท่าเทียมกัน ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าจะเรียนรู้และปฏิบัติงานได้ผลสำเร็จได้ดีกว่าผู้มีประสบการณ์น้อย เช่นเดียวกับงามเพ็ญ พันธุ์ดี (2545: 71) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ.2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา โดยศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานในระดับสูงจะมีการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนตามมาตรฐานระดับสูงด้วย สุชาติ เครือแก้ว (2546: 115-117) ที่ศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีสมรรถภาพในการนำแตกต่างกัน เช่นเดียวกับปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 91-92) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เขาได้รับการทำงาน สอดคล้องกับภาพพจน์ของตัวเองที่ตั้งขึ้นมากน้อยเพียงใด ซึ่งบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ต้องนำประสบการณ์หรือโมทัศน์ของตนเองที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ให้เหมาะสมตามสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมอย่างมีศาสตร์และศิลป์ในบทบาทหน้าที่ดังกล่าว (ไพบุลย์ ตั้งใจ. 2554: 17) สอดคล้องกับจันทร์หาญ สงวนนาม (2536: 4) ที่กล่าวว่า การบริหารงานในลักษณะการปฏิบัติต้องอาศัยประสบการณ์และศึกษาแนวคิดจากการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษาบริษัท ชิวเนชั่นแนล จำกัด พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535: 67) ที่กล่าวว่า เป็นเพราะประสบการณ์จากสิ่งที่พบเห็นที่แตกต่างกันบางคนได้รับความกดดันจากประสบการณ์อย่างหนึ่งก็มีผลต่อการเรียนรู้ ความเชื่อของบุคคลนั้นและใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินเรื่องต่าง ๆ ต่อไป ประสบการณ์ทางการทำงานย่อมทำให้เกิดความชำนาญทำให้เกิดความผูกพันกับอาชีพและองค์กรไปด้วย

จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีด้านประสบการณ์การทำงานของคุณ จะเห็นว่า ประสบการณ์ก่อให้เกิดความสามารถและส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กร นอกจากนี้ประสบการณ์ยังทำให้บุคคลมีพฤติกรรมและทัศนคติที่แตกต่างกัน

3.2 ขนาดโรงเรียน

จากแนวคิดของศุภพร คล้ายชะเอม (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเข้าใจและเจตคติของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี เปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่า ครูมีความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกันเช่นเดียวกับยุทธศาสตร์ โยชะพล (2542: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาความต้องการพัฒนาของบุคลากรของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ความต้องการพัฒนาของบุคลากรครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการศึกษาต่อและด้านการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความต้องการในระดับสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ สอดคล้องกับแนวคิดของสรายุทธ ทิพรักษ์ (2546: 165-167) ได้เสนอแนวคิดว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการวิจัยของเจริญ งามดี (2547: 97) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานแตกต่างกันกับโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ อเนก ธรรมนิต (2549: 88-

89) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างทัศนะของข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกัน และสุริยา มนตรีภักดิ์ (2550: 73) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้อบังคับคุรุสภา 2548 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมศักดิ์ สมมาคุณ (2552: 85) กล่าวว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 4 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ด้านขนาดโรงเรียน พบว่าบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ส่งผลความสามารถในการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ และการพัฒนาโรงเรียน

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของครู และขนาดโรงเรียน แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพการทำงานของครู และขนาดโรงเรียน เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรดังกล่าวว่าส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 7 ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และ 7) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่ อยู่ในระดับมากน้อยเพียงไร

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

อสนีย์ อัจฉริยบุตร (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี โดยสอบถามครูวิชาการ จำนวน 223 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สอบถามความคิดเห็นของครูวิชาการที่มีต่อการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน 5 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนและ ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่และยกย่องเชิดชูเกียรติครู ผลการศึกษาพบว่าการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถม

ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรีทั้งโดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ การปฏิบัติตามบทบาทในด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่และยกย่องเชิดชูเกียรติครู ตามลำดับ และการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรีตามความคิดเห็นของครูวิชาการ พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน ตามความคิดเห็นของครูวิชาการที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งครูวิชาการแตกต่างกันไม่แตกต่างกัน

สำเนียง พรหมพวย (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนา ด้านหนังสือและเอกสารประกอบการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสอบถามครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 41 คน พบว่า การสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ผู้บริหารสนับสนุนระดับมาก ด้านการพัฒนา รองลงมาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลอันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ และพบว่า ผู้บริหารสนับสนุนระดับปานกลาง ด้านหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการสอนและด้านสื่อการสอน และผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน เขตพื้นที่ต่างกัน วุฒิการศึกษาต่างกัน ระยะเวลาสอนภาษาอังกฤษต่างกัน และอายุของผู้บริหารต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนครูปฏิบัติงานกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไสว บำรุงธรรม (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 255 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์ มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนของครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ ด้านดำเนินการ ด้านวางแผน ด้านวัดผลประเมินผลตรวจสอบ และด้านปรับปรุงแก้ไข และผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของครูภูมิปัญญา

ท้องถิ่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์ ตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ศิวนาถ คล้ายบุตร (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ ศึกษาสภาพการส่งเสริมการเรียนการสอนของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 227 โรงเรียนรวมทั้งสิ้น 277 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 185 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.50 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลศึกษาการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ พบว่า ในภาพรวมมีการส่งเสริมในระดับปานกลางถึงมาก โดยมีการส่งเสริมในระดับมาก ได้แก่ ด้านงานประชุมอบรมทางวิชาการ ด้านงานวัดผลและประเมินผล ด้านงานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านงานการเรียนการสอน ส่วนมีการส่งเสริมในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านงานห้องสมุด ด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านงานนิเทศภายใน

ปริญญา เกษประสิทธิ์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ในอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และเปรียบเทียบสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาปกติ และสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 49 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า t-test ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านหลักสูตร ผู้บริหารมีการปฏิบัติมากที่สุด ในประเด็นเรื่องของนโยบาย เน้นให้ศึกษาเนื้อหาที่สอนและศึกษาพื้นฐานความรู้ของนักเรียนก่อนจัดทำแผนการสอน ด้านสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาแบบปกติส่วนใหญ่ใช้สื่อประเภท VCD มากที่สุด ด้านการวัดและประเมินผลส่วนใหญ่มีการทดสอบเป็นครั้งคราว ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบ มีการสังเกตนักเรียนระหว่างสอนทุกครั้ง และในสถานศึกษาแบบปกติส่วนมากเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล คือ เพื่อนนักเรียน ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สถานศึกษาระดับประถมศึกษาปกติ และสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขยายโอกาสมีปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาระดับประถมศึกษาปกติ และสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขยายโอกาส มีข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านของการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้

อัจฉรา ศรีมูล (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการสอนภาษาอังกฤษของครูในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาอังกฤษของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประเภทของครูผู้สอน และระดับช่วงชั้น กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 2 จำนวน 193 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐาน ส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 38 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า ที (t-test) ผลการศึกษาพบว่าปัญหาการสอนภาษาอังกฤษของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมาก ไปน้อย คือ ด้านทักษะการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการใช้สื่อการเรียน การสอนและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบปัญหาการสอน ภาษาอังกฤษของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประเภทของครูผู้สอนและระดับช่วงชั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

ไสว สายยศ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุน การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยใช้แบบสอบถามสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการ สอนและครูวิชาการ จำนวน 152 คนเท่ากัน ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถาน ศึกษา ครูปฏิบัติการสอนและครูวิชาการต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 3 โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารแสดงบทบาทอยู่ในระดับมาก สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนและครูวิชาการที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 3 โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามี ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านบทบาทของครูในการจัดการเรียนการ สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอนและครูวิชาการที่ปฏิบัติ หน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและใหญ่ มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการ สนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์เขต 3 โดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่าง

เพียรพันธ์ กิจพาณิชย์เจริญ (2552: 129) ได้ศึกษาสมรรถนะการบริหารวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า สมรรถนะการบริหาร วิชาการ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการนิเทศการ จัดการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเห็นต่อสมรรถนะในการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศุภลักษณ์ ใจแสงทรัพย์ (2552: 83-84) ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่าทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมากทุกด้านส่วนผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กโรงเรียนขนาดกลางโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โดยภาพรวมพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทักษะการบริหารงานด้านเทคนิคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะการบริหารงานด้านมนุษย์และด้านความคิดรวบยอดมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บรรจพร แยมละมูล (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ที่ตั้งโรงเรียน ขนาดของชั้นเรียน ประสิทธิภาพในการสอนและวิชาเอก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 65 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาอังกฤษของมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ที่ตั้งโรงเรียน ขนาดของชั้นเรียน ประสิทธิภาพในการสอนและวิชาเอก โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนแนวทางการบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ควรประชุมชี้แจงและอภิปรายปัญหาต่าง ๆ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา ศึกษาดูงาน ส่งเสริมสนับสนุน วิจัย ศึกษาพัฒนาให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์

รัตน์วาลี แก้วม่วง (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ของครูในอำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการ

จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ของครูในอำเภอวัฒนานคร 1 โดยจำแนกตามวิชาเอกประสบการณ์ในการสอนและขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 65 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA และใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis) ผลศึกษาศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ของครูในอำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามวิชาเอกประสบการณ์ในการสอนและขนาดโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนแนวทางแก้ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ ด้านหลักสูตร ควรจัดหลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารได้ถูกต้อง ด้านสื่อการเรียนการสอนควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นในการพัฒนาสื่อและมีส่วนร่วมในการประเมินผลสื่อ ด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนควรประเมินผลให้ครอบคลุมเป้าหมาย ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีความหลากหลาย โดยประเมิน 3 ระยะ คือ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เวย์น (ประกอบ กุฎโพธิ์, 2545: 115-116; อ้างอิงจาก Wayne, 1980: 1293-A) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้บทบาทการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาบทบาทการนิเทศภายในโดยใช้ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐเวอร์จิเนีย จำนวน 278 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า

1. ในด้านความรับผิดชอบและขอบข่ายของงานที่มีความสำคัญสูง ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน การแนะแนว การบริหารและงานวิชาการ และงานนิเทศภายใน
2. เกี่ยวกับงานนิเทศภายในโรงเรียน ผู้รับผิดชอบมาก คือ ครูใหญ่และผู้ช่วยครู
3. เกี่ยวกับเวลาที่ใช้ทำงาน งานที่ครูใหญ่ใช้เวลาน้อยที่สุด คือ งานเกี่ยวกับวัสดุ ส่วนงานที่ครูใหญ่ใช้เวลามากที่สุด คือ งานนิเทศภายใน งานเกี่ยวกับหลักสูตร งานการสอน และงานการแนะแนว
4. เทคนิคการนิเทศที่ได้ผล ได้แก่ วิธีเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมร่วมกับครูส่วนวิธีที่ได้ผลน้อย คือ วิธีใช้เอกสาร

มินูดีน (ประกอบ กุฎโพธิ์. 2545: 116; อ้างอิงจาก Minudin. 1987: 2403) ได้ทำ การวิจัย บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐชบาห์ มาเลเซีย พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีหน้าที่ เป็นหลักในการประเมินผลโครงการของโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษา และประสบการณ์เพิ่มขึ้น กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่นๆ ทั้งหมดของโรงเรียน สอนในระดับชั้น รู้และเข้าใจข้อกฏบังคับในการเรียนรายวิชาต่างๆ

แมทท็อก (ประกอบ กุฎโพธิ์. 2545: 116; อ้างอิงจาก Mattox. 1987 : 6061 – A) ได้ศึกษา ถึงความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐอิลลินอยส์ ประเทศ สหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมาก คือความต้องการที่จะมีความสามารถในการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล ตลอดจนความต้องการปรับปรุงการจัดการเรียน การสอนและการพัฒนาหลักสูตร

บินดา (Binda. 1989 : 1492 - A) ได้ศึกษาเรื่อง ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษากับกระบวนการ ส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ผู้บริหารเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรให้ สอนความต้องการของนักเรียน ดังนั้น จึงได้ทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่ให้กับการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ทบทวนหลักสูตรเก่า เลื่อนขั้นตัวเองและคณะจัดสรรวัสดุการสอนให้ ให้ตัวอย่างการสอนที่ดี ขยาย โครงสร้างทางการบริหารและส่งเสริมการเป็นผู้นำ ผู้บริหารตระหนักถึงสิ่งที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย คือ กลุ่มสมาชิกหรือผู้รับคำปรึกษา การปรับปรุงหลักสูตรระยะแรกตามนโยบายส่วน กลาง ส่วนประกอบทางเนื้อหาและภาพที่เห็นได้ชัดเจนเกี่ยวกับหลักสูตร

คูมาร์ (Kumar. 1996: 130) ได้ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการสอนของครูระดับประถมศึกษา ระหว่างครูดีเด่นและครูใหม่ พบว่า ครูดีเด่นและครูใหม่มีพฤติกรรมการสอนที่เหมือนกันในด้านการ ใช้สื่อการเรียนการสอน และส่วนที่แตกต่างกันคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูดีเด่นจะ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดีกว่าครูใหม่

กูเดน-โจนส์ (Gooden-Jones. 1996: 1950A) ได้ศึกษานักเรียนวิทยาลัยชุมชน 10 คน ที่ ไม่ค่อยมีทักษะทางภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมเป็นระยะเวลา 4 เดือน สอน โดยใช้เทคนิคการระดมความคิดให้ร่วมมือกันในด้านการอ่านรวมถึงร่วมมือกันฝึกฝนด้านการเขียน พบว่า การฝึกฝนร่วมกันบ่อยๆทำให้พัฒนาทักษะทางด้านความคิดการจัดการเรียนการสอนแบบมี ส่วนร่วมทั้งแบบรวมกลุ่มทั้งหมดและแบบจับคู่พบว่าการใช้วิธีการสอนแบบการมีส่วนร่วมช่วยให้ นักเรียนมีทักษะด้านการเขียนดีขึ้นนักเรียน 8 คนผ่านการทดสอบการประเมินด้านการเขียนและ สามารถแสดงออกทางด้านความรู้สึกผ่านทักษะด้านการเขียนได้ดีขึ้น

พาดิลลาและซุง (Padilla; & Sung: 1998) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ ของนักเรียนจากทัศนคติและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองซึ่งได้แก่การเรียนภาษาจีนภาษาญี่ปุ่นและ ภาษาเกาหลีในห้องเรียนปกติของนักเรียนระดับประถมศึกษา 140 คนและระดับมัธยมศึกษา 451 คน ในโรงเรียนรัฐบาลจากการตอบแบบสอบถามของผู้ปกครอง 847 คนพบว่าทัศนคติต่อการเรียน ภาษาต่างประเทศและมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนโดย

นักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีแรงจูงใจมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาเพราะมีการรับรู้ถึงการมีส่วนช่วยในการเรียนของผู้ปกครองมากกว่านอกจากนี้ครูผู้สอนและครูผู้ช่วยสอนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความพร้อมในการเตรียมตัวก่อนสอนอยู่ในระดับมากมีการวางแผนการเรียนรู้และใช้แหล่งทรัพยากรในการสอนภาษาการเตรียมการจัดเรียนการสอนตลอดจนการวัดผลและประเมินผลรวมถึงเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนการสอนด้วยเช่นกัน

คาร์เตอร์ (Carter. 2000) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการใช้อินเทอร์เน็ตร่วมกับกลวิธีการสอนแบบพฤติกรรมนิยมและแบบเรียนรู้โดยตนเองเสริมด้วยการบรรยายและการร่วมอภิปรายจากผู้เชี่ยวชาญในรายวิชาสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน การนำเสนอผลงาน และการสืบค้นข้อมูลได้เป็นอย่างดี และยังสามารถประยุกต์ความรู้และทักษะที่ได้รับ ไปใช้ในการเรียนรายวิชาอื่นๆ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และผลการเรียนของผู้เรียนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

อลัน (Alan. 2005: 10 -12) วิจัยเกี่ยวกับระดับความสามารถของผู้บริหารสู่ความเป็นมืออาชีพ โดยใช้เทคนิคเดลไฟ พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบของสมรรถนะหลักของผู้บริหาร ประกอบด้วย การเป็นผู้มีความยืดหยุ่น การมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น การเป็นผู้มีการบริหารจัดการเรื่องเวลาดี การมีระดับความสามารถในภารกิจที่หลากหลาย การสื่อสารด้วยวาจา การสื่อสารด้วยการเขียน การแก้ไขปัญหา การคิดเชิงวิจารณ์ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีความมุ่งมั่นกล้าเผชิญหน้า และการมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์

เวโดโกและเบลมอนท์ (Verdogo; & Belmonte: 2005) ได้ศึกษาเรื่องการใช้ดิจิทัลสตอรี (Digital Stories) เพื่อพัฒนาความเข้าใจด้านการฟังภาษาอังกฤษของเด็กชาวสเปนในช่วงอายุ 6 ปีที่เริ่มเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยกลุ่มแรกเป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคำแนะนำของครูจากหนังสือคู่มือครูโดยไม่ใช้อินเทอร์เน็ตใน 2 สัปดาห์แรก ส่วนกลุ่มทดลองจะได้รับการสอนตามคำแนะนำของครูจากหนังสือคู่มือครูและใช้ดิจิทัลสตอรีจากอินเทอร์เน็ตผลการศึกษาพบว่าเด็กกลุ่มทดลองมีการพัฒนาการฟังสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเข้าใจคำสั่งและโต้ตอบจากเรื่องที่ฟังได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาเอกสาร วรรณกรรม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้นำเสนอมาตามลำดับแสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษประสบผลสำเร็จในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นในด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขการส่งเสริมสนับสนุนในส่วนที่บกพร่องและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ได้ประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 431 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 138 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 134 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 159 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางเคร์จซี่; และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 206 คน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 76 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 64 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 66 คน โดยให้โรงเรียน 1 โรงเรียนต่อครูสอนภาษาอังกฤษ 1 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เล็ก	138	66
กลาง	134	64
ใหญ่	159	76
รวม	431	206

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) ผู้วิจัยสร้างโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครใน 7 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการเรียนรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน โดยแบ่งเกณฑ์เป็น 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่

5 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติมาก
3 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคุณ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

- ศึกษาเอกสารตำราและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประมวลเป็นแนวคิดในการสร้างคำถาม
- สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย
- นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในด้านภาษา เนื้อหา หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ
- นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC (Item- Objective Congruence Index) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.60 – 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดังปรากฏในตารางภาคผนวก ก
- นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน
- นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach.

1970: 161) จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถาม ด้วยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้านดังนี้ ด้านหลักสูตร เท่ากับ .87 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เท่ากับ .90 ด้านการนิเทศภายใน เท่ากับ .91 ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เท่ากับ .91 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เท่ากับ .94 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เท่ากับ .92 และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เท่ากับ .95

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ที่ออกโดยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พร้อมแบบสอบถามไปติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตให้ตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลโดยการส่งไปรษณีย์ถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และแจกแบบสอบถามให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน จำนวน 206 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93

5. การจัดการทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) โดยคำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งการแปลความหมายคะแนนพิจารณาตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	ระดับที่ปฏิบัติมากที่สุด
3.51-4.50	ระดับที่ปฏิบัติมาก
2.51-3.50	ระดับที่ปฏิบัติปานกลาง
1.51-2.50	ระดับที่ปฏิบัติน้อย
1.00-1.50	ระดับที่ปฏิบัติน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน และ ขนาดโรงเรียนใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe' s test)

4. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน โดยคำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนี ความสอดคล้องหรือ IOC (Item Objective Congruence Index)

6.1.2 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน และ ขนาดโรงเรียนใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe' 's test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับชั้นแบ่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของการมีนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 วิเคราะห์การศึกษาข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนภาษาอังกฤษจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	59	30.9
ตั้งแต่ 10-20 ปี	73	38.2
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	59	30.9
รวม	191	100.0
ขนาดของโรงเรียน		
เล็ก	63	33.0
กลาง	60	31.4
ใหญ่	68	35.6
รวม	191	100.0

จากตาราง 3 พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10-20 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังตาราง 4 - ตาราง 11

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักสูตร	4.14	.53	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.17	.54	มาก
3. ด้านการนิเทศภายใน	4.44	.50	มาก
4. ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	4.34	.56	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.11	.59	มาก
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.20	.60	มาก
7. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	4.04	.62	มาก
รวม	4.21	.41	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.04 - 4.44

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ด้านหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ประชุมครูเพื่อกำหนดหลักสูตร	4.39	.63	มาก
2. ประชุม วางแผน วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกระดับชั้น	4.18	.73	มาก
3. จัดให้มีการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาทุกปี การศึกษาในทุกระดับชั้น	4.17	.79	มาก
4. เปิดโอกาสให้ครูเป็นผู้กำหนดหลักสูตรเนื้อหาสาระในแต่ละระดับชั้น	4.20	.88	มาก
5. ดำเนินการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร	4.03	.69	มาก
6. สนับสนุนให้มีการประเมินผลการนิเทศการใช้หลักสูตรในแต่ละระดับชั้น	3.91	.80	มาก
7. จัดให้มีการรายงานผลการนิเทศการใช้หลักสูตรเพื่อนำผลมาพัฒนาและกำหนดหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น	4.15	.74	มาก
8. ให้คำแนะนำกับครูเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น	4.07	.62	มาก
รวม	4.14	.53	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านหลักสูตร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.91 – 4.39

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้อ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการประชุม วางแผน กำหนดนโยบาย และเป้าหมายสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.11	.81	มาก
2. ส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตร คู่มือครู วิธีสอน และสื่อการเรียนการสอน	4.18	.74	มาก
3. ให้คำแนะนำกับครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนงานโครงการสอน	4.26	.67	มาก
4. สนับสนุนให้ครูสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน	4.25	.81	มาก
5. ติดตามการปฏิบัติการสอนของครูตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	4.12	.81	มาก
6. สนับสนุนการจัดทำผลงานและเผยแพร่ผลงานด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	4.08	.80	มาก
7. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือกันในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	4.16	.79	มาก
8. ให้คำแนะนำกับครูในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.23	.70	มาก
รวม	4.17	.54	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.08 - 4.26

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการนิเทศภายใน โดยรวมและรายข้อ

ด้านการนิเทศภายใน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ประชุม วางแผนการนิเทศการสอน	4.21	.70	มาก
2. กำหนดตารางเวลาในการนิเทศการสอนทุกภาคเรียน	4.48	.63	มาก
3. สร้างเจตคติที่ดีเมื่อได้รับการนิเทศการสอน	4.43	.62	มาก
4. สนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนแบบหลากหลาย	4.38	.70	มาก
5. ดำเนินการนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตร	4.53	.62	มากที่สุด
6. สนับสนุนให้ครูทำงานเป็นกลุ่มหรือคณะ	4.59	.61	มากที่สุด
7. สนับสนุนให้มีการประเมินผลการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอน	4.51	.62	มากที่สุด
8. จัดให้มีการรายงานและสรุปผลการนิเทศประจำปี	4.41	.64	มาก
รวม	4.44	.50	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการนิเทศภายใน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.21 – 4.48 ส่วนที่เหลือ ได้แก่ 5) ดำเนินการนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตร 6) สนับสนุนให้ครูทำงานเป็นกลุ่มหรือคณะ และ 7) สนับสนุนให้มีการประเมินผลการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 - 4.59

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ส่งเสริมและสนับสนุนในการสร้างสื่อ นวัตกรรมใหม่เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ	4.59	.62	มากที่สุด
2. จัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครู	4.27	.64	มาก
3. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.26	.74	มาก
4. สนับสนุนให้ครูสร้างสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4.34	.75	มาก
5. อำนวยความสะดวกให้ครูในการใช้ทรัพยากรในการผลิตสื่อ นวัตกรรม	4.31	.76	มาก
6. กระตุ้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ	4.31	.78	มาก
7. สนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง	4.47	.69	มาก
8. ให้คำแนะนำกับครูในการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน	4.14	.68	มาก
รวม	4.34	.56	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.14 – 4.59 ยกเว้นข้อ 1) ส่งเสริมและสนับสนุนในการสร้างสื่อ นวัตกรรมใหม่เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ประชุม และวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.35	.72	มาก
2. กำหนดแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตร	4.10	.79	มาก
3. ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	4.10	.85	มาก
4. กระตุ้นให้ครูใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพจริง	4.13	.82	มาก
5. ส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลร่วมกันระหว่าง ครู นักเรียน และผู้ปกครอง	3.96	.71	มาก
6. จัดให้มีการพัฒนาศักยภาพของครูในการวัดและประเมินอย่างมืออาชีพ	3.97	.79	มาก
7. ส่งเสริมให้ครูจัดทำข้อมูลสารสนเทศ รายงานผลการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	4.18	.79	มาก
8. จัดให้มีการรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.08	.66	มาก
รวม	4.11	.59	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.96 – 4.35

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. จัดประชุม วางแผนแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.16	.73	มาก
2. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ร่วมประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.26	.76	มาก
3. กระตุ้นให้ครู ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมหรือแก้ปัญหาต่างๆ	4.35	.73	มาก
4. อำนวยความสะดวกให้ครูในการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียน	4.27	.76	มาก
5. จัดให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.01	.74	มาก
6. ส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.18	.76	มาก
7. จัดให้มีการพัฒนาทักษะการทำวิจัยสำหรับครู	4.12	.74	มาก
8. ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน	4.28	.70	มาก
รวม	4.20	.60	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.01 – 4.35

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. นำชุมชน เข้ามีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการจัดการศึกษา	3.98	.74	มาก
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.01	.63	มาก
3. เสริมสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการจัดการศึกษา	4.29	.71	มาก
4. จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน	4.08	.74	มาก
5. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตร	3.90	.71	มาก
6. จัดสร้างโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชน	4.10	.77	มาก
7. นำชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.91	.76	มาก
8. ร่วมมือกับครู ผู้ปกครองและชุมชนในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร	4.01	.67	มาก
รวม	4.04	.62	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.90 – 4.29

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังตาราง 12 – 16

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหาร	ประสบการณ์ในการทำงาน								
	น้อยกว่า 10 ปี			ตั้งแต่ 10-20 ปี			มากกว่า 20 ปีขึ้นไป		
	N = 59			N = 73			N = 59		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักสูตร	4.13	.49	มาก	4.11	.59	มาก	4.17	.50	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน	4.26	.49	มาก	4.17	.55	มาก	4.10	.57	มาก
3. ด้านการนิเทศภายใน	4.43	.47	มาก	4.45	.55	มาก	4.45	.47	มาก
4. ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	4.36	.51	มาก	4.31	.57	มาก	4.35	.59	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	4.13	.53	มาก	4.11	.64	มาก	4.10	.58	มาก
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.26	.49	มาก	4.25	.61	มาก	4.10	.67	มาก
7. ด้านการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองและชุมชน	4.10	.51	มาก	4.10	.67	มาก	3.97	.65	มาก
รวม	4.23	.38	มาก	4.21	.45	มาก	4.17	.41	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตาราง 13 วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหาร	แหล่งความแปรปรวน					
		df	SS	MS	F	p
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	.10	.05	.18	.839
	ภายในกลุ่ม	188	53.11	.28		
	รวม	190	53.21			
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.83	.41	1.44	.241
	ภายในกลุ่ม	188	54.29	.29		
	รวม	190	55.11			
ด้านการนิเทศภายใน	ระหว่างกลุ่ม	2	.00	.00	.01	.987
	ภายในกลุ่ม	188	47.70	.25		
	รวม	190	47.71			
ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.12	.61	.19	.824
	ภายในกลุ่ม	188	58.82	.31		
	รวม	190	58.94			
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.19	.60	1.61	.203
	ภายในกลุ่ม	188	69.85	.37		
	รวม	190	71.04			
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.11	.56	1.56	.212
	ภายในกลุ่ม	188	66.74	.36		
	รวม	190	67.85			
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	.33	.17	.43	.652
	ภายในกลุ่ม	188	72.32	.39		
	รวม	190	72.65			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.21	.10	.54	.584
	ภายในกลุ่ม	188	35.80	.19		
	รวม	190	36.00			

จากตาราง 13 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษำ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหาร	ขนาดของโรงเรียน								
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่		
	N = 63			N = 60			N = 68		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักสูตร	3.98	.56	มาก	4.15	.51	มาก	4.27	.49	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน	4.07	.56	มาก	4.16	.56	มาก	4.27	.49	มาก
3. ด้านการนิเทศภายใน	4.44	.56	มาก	4.40	.58	มาก	4.48	.44	มาก
4. ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	4.28	.57	มาก	4.34	.61	มาก	4.39	.50	มาก
5. ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	3.94	.61	มาก	4.11	.59	มาก	4.26	.52	มาก
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.11	.60	มาก	4.29	.63	มาก	4.21	.56	มาก
7. ด้านการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองและชุมชน	3.94	.66	มาก	4.09	.60	มาก	4.08	.59	มาก
รวม	4.11	.43	มาก	4.22	.43	มาก	4.28	.37	มาก

จากตาราง 14 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูที่อยู่ในขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตาราง 15 วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้บริหาร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.74	1.37	5.11*	.007
	ภายในกลุ่ม	188	50.46	.27		
	รวม	190	53.20			
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.22	.61	2.13	.122
	ภายในกลุ่ม	188	53.90	.29		
	รวม	190	55.11			
ด้านการนิเทศภายใน	ระหว่างกลุ่ม	2	.19	.10	.38	.683
	ภายในกลุ่ม	188	47.52	.25		
	รวม	190	47.71			
ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.44	.22	.71	.495
	ภายในกลุ่ม	188	58.50	.31		
	รวม	190	58.94			
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	3.23	1.62	4.87*	.009
	ภายในกลุ่ม	188	62.38	.33		
	รวม	190	65.62			
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.97	.48	1.36	.259
	ภายในกลุ่ม	188	66.88	.36		
	รวม	190	67.85			
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	.95	.48	1.25	.289
	ภายในกลุ่ม	188	71.70	.38		
	รวม	190	72.65			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.98	.49	2.93	.056
	ภายในกลุ่ม	188	31.48	.18		
	รวม	190	31.46			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและด้านการวัดและประเมินผล ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

ตาราง 16 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านหลักสูตร จำแนกตามขนาดโรงเรียนเป็นรายคู่

บทบาทของผู้บริหาร	ขนาดโรงเรียน		
	เล็ก n = 63	กลาง n = 60	ใหญ่ n = 68
ด้านหลักสูตร	$\bar{X}$ 3.98	4.15	4.27
เล็ก	3.98	-	.17
กลาง	4.15	.17	-
ใหญ่	4.27	.29*	.11

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของครู ด้านหลักสูตร ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติมากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 17 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

บทบาทของผู้บริหาร		ขนาดของโรงเรียน		
		เล็ก n = 63	กลาง n = 60	ใหญ่ n = 68
ด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้	$\bar{X}$	3.95	4.11	4.26
เล็ก	3.95	-	.16	.31*
กลาง	4.11	.16	-	.15
ใหญ่	4.26	.31*	.15	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามความคิดเห็นของครู ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติมากกว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังปรากฏในตาราง 18 ดังนี้

ตาราง 18 ค่าความถี่และร้อยละข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (n=76)

ข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ความถี่	ร้อยละ
1. ด้านหลักสูตร (n = 76)		
1. เพิ่มเวลาเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้มากขึ้นจากเดิม	28	36.84
2. ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์และยอมรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษ	19	25.00
3. หลักสูตรสามารถนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง	17	22.37
4. จัดให้มีการประเมินหลักสูตรก่อนการนำไปใช้	12	15.79
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (n = 63)		
1. ลดภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานการสอนให้น้อยลง	19	30.16
2. ลดจำนวนผู้เรียนให้มีสัดส่วนเหมาะสมต่อครู 1 คน	13	20.63
3. เน้นให้ครูผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชั้นเรียน	10	15.87
4. ส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครบทุกทักษะ	8	12.70
5. จัดให้มีการสาธิตการสอนภาษาอังกฤษจากครูที่มีความรู้เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ	8	12.70
6. จัดตั้งเครือข่ายเพื่อการศึกษา	5	7.94
3. ด้านการนิเทศภายใน (n = 46)		
1. วางตัวเป็นกลางและปฏิบัติต่อผู้ได้รับการนิเทศอย่างเสมอภาค	28	60.87
2. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรได้รับการนิเทศจากผู้บริหารที่มีความรู้หรือมีคุณสมบัติทางด้านภาษาอังกฤษ	18	39.13
4. ด้านสื่อ วัสดุกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ (n = 24)		
1. จัดหาสื่อให้เหมาะกับเวลาและลักษณะวิชาภาษาอังกฤษ	14	58.33
2. จัดให้มีการรายงานผลการใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ	10	41.67

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ความถี่	ร้อยละ
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (n = 58)		
1. ยอมรับผลการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแม้ ผลการเรียนรู้นั้นจะอยู่ในเกณฑ์ต่ำ	23	39.65
2. เน้นครูผู้สอนให้ประเมินผลด้านทักษะการนำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน	15	25.86
3. ส่งเสริมให้ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตรงตามสภาพ ความเป็นจริงของผู้เรียน	11	18.97
4. รายงานผลพัฒนาการของผู้เรียนในรูปแบบสัมมนารายบุคคล	9	15.52
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (n = 34)		
1. สนับสนุนให้ครูนำผลงานวิจัยไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน	14	41.17
2. สร้างความตระหนักในการจัดทำวิจัยชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เชิงคุณภาพ	8	23.53
3. จัดหาวิทยากรที่มีคุณภาพในการทำวิจัยมาให้ความรู้แก่ครูผู้สอน	7	20.59
4. ติดตามและประเมินผลการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียน การสอน	5	14.71
7. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (n = 37)		
1. ควรจัดให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับการอบรมการใช้ ภาษาอังกฤษ	13	35.13
2. ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองในการเอาใจใส่ดูแลผู้เรียนใน ปกครอง	10	27.03
3. นำกรณีปัญหาในชุมชนและท้องถิ่นหมุ่นเวียนเข้ามาให้ความรู้ กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	8	21.62
4. เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสร้างบรรยากาศ ในโรงเรียน	6	16.22

จากตาราง 18 แสดงว่าข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยลำดับ ดังนี้

ด้านการนิเทศภายใน ผู้บริหารควรวางตัวเป็นกลางและปฏิบัติต่อผู้ได้รับการนิเทศอย่างเสมอภาค คิดเป็นร้อยละ 60.87 ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดหาสื่อให้เหมาะสมกับเวลาและลักษณะวิชาภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 58.33 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูนำผลงานวิจัยไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 41.17 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารควรยอมรับผลการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแม้ผลการเรียนรู้นั้นจะอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คิดเป็นร้อยละ 39.65 ด้านหลักสูตร ควรเพิ่มเวลาเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้มากขึ้นจากเดิม คิดเป็นร้อยละ 36.84 ด้านการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองและชุมชน ควรจัดให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับการอบรมการใช้ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 35.13 ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรลดภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานการสอนให้น้อยลง คิดเป็นร้อยละ 30.16

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศภายใน 4) ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 7) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูชำนาญการตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปกำหนดทิศทางการพัฒนาขยาย วางแผนการอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครและเพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยการกำหนดตามตารางเคร์จซี่; และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 206 คน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 76 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 64 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่ผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์คุณภาพและความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยการหาค่าดัชนี IOC (Item Objective Congruence Index) และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' 's test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ดังนี้

1) การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2) การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและด้านการวัดและประเมินผล ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

3) การศึกษาข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการนิเทศภายใน ผู้บริหารควรวางตัวเป็นกลางและปฏิบัติต่อผู้ได้รับการนิเทศอย่างเสมอภาค ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดหาสื่อให้เหมาะกับเวลาและลักษณะวิชาภาษาอังกฤษ และ จัดให้มีการรายงานผลการใช้สื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ และ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูนำผลงานวิจัยไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษามหาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก กระแสการเปลี่ยนแปลงทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปคุณภาพของการจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2555: 3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่กำลังจะเกิดขึ้นในปี 2558 นี้ ควรต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะทางด้านภาษาอังกฤษของเด็กไทย (เทียนธวัช ศรีใจงาม. 2555: ออนไลน์) เพื่อความมีศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลกของแต่ละประเทศ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2555: 3) ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของอัสนีย์ อัจฉริยบุตร (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษามหาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรีทั้งโดยรวมและรายด้านตามความคิดเห็นของครูวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับสำเนียง พรหมพวย (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี พบว่าการสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนไสว สายยศ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษามหาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารแสดงบทบาททุกด้านอยู่ในระดับมาก

สำหรับผลการศึกษามหาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศภายใน 4) ด้านสื่อ นวัตกรรม

เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 7) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันมากขึ้น ข้อมูลข่าวสารทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคม ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สภาวะการณ์และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ทั้งประเทศต้องมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล รักความเป็นไทย มีทักษะในการคิด มีทักษะในการแก้ปัญหา มีทักษะด้านเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร และมีทักษะชีวิต สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ ในระดับที่ไม่ต่ำกว่านักเรียนของนานาชาติประเทศ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน เป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้คนไทยก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2555: 3 - 6) ซึ่งผู้บริหารต้องมีความเข้าใจหลักการและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนางานวิชาการด้วยการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และเป็นหลักสูตรบูรณาการ ซึ่งงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน เพราะจุดมุ่งหมายของโรงเรียนคือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ (สำนักการศึกษา. 2554: 16) และถือว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนรวมทั้งหลักสูตร ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2549: 1) อีกทั้งยังผู้บริหารเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรให้สนองความต้องการของนักเรียน ดังนั้น จึงได้ทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่ให้กับการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ทดแทนหลักสูตรเก่า (บินดา. 1989: 1492 - A) สอดคล้องกับ แมทท็อก (ประกอบ กุฎโพธิ์. 2545: 116; อ้างอิงจาก Mattox 1987 : 6061 - A) ได้ศึกษาถึงความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมากคือความต้องการที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล ตลอดจนความต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

1.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก จากบทบาทของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักและมีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารจึงต้องสนับสนุนให้ครูทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักการสำคัญ เพราะจะช่วยในการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ดังนั้นสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องต้องร่วมมือ

กันส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (นวลจิตต์ ชาวศิริพิงศ์. 2545: 36-39) ซึ่งผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารควรมีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้รับความรู้และความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

1.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน ด้านการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการศึกษาประสบความสำเร็จ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนไทยที่สมบูรณ์ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมการนิเทศเพื่อพัฒนาครู ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เวย์น (ประกอบ กุฎโพธิ์. 2545: 115-116; อ้างอิงจาก Wayne. 1980: 1293 – A) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้บทบาทการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาบทบาทการนิเทศภายในโดยใช้ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐเวอร์จิเนีย พบว่า งานนิเทศภายในโรงเรียน ผู้รับผิดชอบมาก คือ ครูใหญ่และผู้ช่วยครู ส่วนงานที่ครูใหญ่ใช้เวลามากที่สุด คือ งานนิเทศภายใน งานเกี่ยวกับหลักสูตร งานการสอนและงานการแนะแนว เทคนิคการนิเทศที่ได้ผล ได้แก่ วิธีเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมร่วมกับครูส่วนวิธีที่ได้ผลน้อย คือ วิธีใช้เอกสาร

1.4 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งที่จะผลักดันการจัดการเรียนการสอนไปสู่ความสำเร็จเพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่จะต้องคอยอำนวยความสะดวก และอำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจทั้งคำพูดและการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดกำลังใจและได้แนวทางที่ถูกต้องในการดำเนินงาน (อัสนีย์ อัจฉริยบุตร. 2546: 38) นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจหลักการและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา โดยมีการวางโครงสร้างการบริหาร กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน จัดระบบ นิเทศติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษาอย่างแท้จริง เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ สำเนียง พรหมพ่าย (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนา ด้านหนังสือและเอกสารประกอบการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่าการสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ผู้บริหารสนับสนุนระดับมาก ด้านการพัฒนา รองลงมาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผลอันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ และพบว่า ผู้บริหารสนับสนุนระดับปานกลาง ด้านหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการสอนและด้านสื่อการสอน

1.5 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็น บทบาทที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและการที่จะทำให้รู้ว่าผู้เรียนนั้นมีความรู้ ความสามารถตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ถูกกำหนดไว้ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอน จำเป็น จะต้องมีความรู้วัดความสำเร็จและต้องมีการประเมินผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลช่วยให้ ผู้บริหารสถานศึกษามีข้อมูลใช้ในการตรวจสอบและตัดสินใจดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ประยุกต์หรือ ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนให้ถูกต้องเหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก (อัสนีย์ อัจฉริยบุตร. 2546: 46) โดยผู้บริหารมีหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านการวัดและ ประเมินผล (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2546: 167-168) ด้วยกำหนดนโยบายทั่วไปเกี่ยวกับการ วัดผลและประเมินผล มีการรวบรวมและจัดทำสารสนเทศด้วยวิธีการที่หลากหลายแล้วสรุปผลการ ตัดสินใจในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน การเลือกใช้เทคนิคและวิธีการวัดและ ประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ มินูดีน (ประกอบ กุฎโพธิ์. 2545: 116; อ้างอิงจาก Minudin. 1987: 2403) ได้ทำ การวิจัยบทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐซาบาร์ มาเลเซีย พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารมี หน้าที่เป็นหลักในการประเมินผลโครงการของโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษา และ ประสบการณ์เพิ่มขึ้น กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ควบคุมโครงการและกิจกรรม อื่นๆ ทั้งหมดของโรงเรียน สอนในระดับชั้น รู้และเข้าใจข้อบกพร่องบังคับในการเรียนรายวิชาต่างๆ

1.6 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน โรงเรียน มุ่งหวังเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักการศึกษา. 2554: 127) ผู้บริหาร ต้องให้ความสำคัญกับครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ เอกสารวิชาการสร้างเสริมขวัญกำลังใจ กำกับติดตามการปฏิบัติงาน จัด ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนความคิดระหว่างครูในโรงเรียน และสนับสนุนการเผยแพร่งานวิจัย ในชั้นเรียน

1.7 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและ ชุมชน อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก บทบาทของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะ เกิดได้ต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกฝ่าย ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคล ในชุมชนร่วมกันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้นทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจ และรับบทบาท ภารกิจ หน้าที่ ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547: 7 – 9; อ้างอิงจาก อับดุลรอแม ตอลละ. 2550: ออนไลน์) ทั้งยังผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพฯ

มหานคร ได้มีการนำแนวคิด นวัตกรรมหรือทางเลือกใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่นในการทำงาน โดยเปิดรับข้อมูล มุมมองความคิดเห็นใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อนำมาประยุกต์ หรือปรับใช้กับงานในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และเปิดโอกาสให้สมาชิกในองค์กร ได้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับอัสนีย์ อัจฉริยะบุตร (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี โดยสอบถามความคิดเห็นของครูวิชาการที่มีต่อการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก นโยบายในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้ได้เข้ารับการอบรมสม่ำเสมอ (สำนักการศึกษา. 2552: 43) ดังนั้นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันจึงมีความคิดเห็นในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้อย่างชัดเจน โดยรวมจึงไม่มีผลต่อความแตกต่างของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.2 ครูที่อยู่ในขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยรวม แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อันเนื่องมาจาก ในโรงเรียนขนาดใหญ่สภาพการบริหารเป็นเชิงระบบและแยกหน่วยงานได้อย่างชัดเจนมากกว่าการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ เจริญ งามดี (2547: 97) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานแตกต่างกันกับโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาความต้องการพัฒนาของบุคลากรครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ความต้องการพัฒนาบุคลากรของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันเป็นรายด้านมีความต้องการพัฒนาของบุคลากรของครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (ยุทธศาสตร์ โยชะพล. 2542: บทคัดย่อ) สอดคล้องกับแนวคิดของศุภพร คล้ายชะเอม (2540:

บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเข้าใจและเจตคติของครูที่มีต่อการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่า ครูมีความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่าง กัน นอกจากนี้เอนก ธรรมนิตย์ (2549: 88-89) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างทัศนะของข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกัน และสุริยา มนตรีภักดิ์ (2550: 73) ได้ ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของ ข้อบังคับครุสภา 2548 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน เช่นเดียวกับไสว สายยศ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการสนับสนุนการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุรินทร์เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและใหญ่ และที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถาน ศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 3 โดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

- 1) ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มแนวทางการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้สถานศึกษาได้มีกรอบแนวทางนำไปวางแผนในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- 2) ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาให้ผู้บริหารมีความตระหนัก ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านหลักสูตรและด้านการวัดและประเมินผลให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษากระบวนการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพสำหรับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- 2) ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ โดยผู้บริหารควรจัดหาสื่อให้เหมาะสมกับเวลาและลักษณะวิชาภาษาอังกฤษ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะ*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ:
วัฒนาพานิช .
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มขีด
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ.2549 – 2553)*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม
2555, จาก http://www.moe.go.th/web_studyenglish/p_eng_2549-2553.doc
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555, มิถุนายน). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
มาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มงานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. (2555). *รายงานสถิติ
การศึกษา ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร*. เอกสารกลุ่มงาน
นโยบายและแผนการศึกษา ลำดับที่ 1/2555 กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด.
- กาญจนา บุญส่ง; และคนอื่น ๆ. (2545, มิ.ย.-พ.ย.). *โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครู
และชุดเรียนรู้เพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน*.
วารสารราชภัฏเพชรบุรี. 11(1): 49-53.
- กันยา สุวรรณแสง. (2536). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- กิติมา ปรีดีโลก. (2532). *การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒนา.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2553, มิถุนายน). *ธรรมาภิบาลของธุรกิจในทัศนะของนัก
เศรษฐศาสตร์*. *วารสารเศรษฐศาสตร์สุโขทัยธรรมมาธิราช*. 5(1): 1-51.
- งามตา วณิชานนท์. (2535). *วิชา สด 331 จิตวิทยาสังคม*. เอกสารประกอบการสอน.
กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- งามเพ็ญ พันธุ์ดี. (2545). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
ตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- จันทราณี สงวนนาม. (2536). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเทคนิคการบริหาร*. เอกสาร
ประกอบการบรรยายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง หมวดีวิชาบริหาร
ศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ.

- จิตรา อินทจักร. (2548). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดอุดรดิตรดิตรดิตร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรดิตรดิตร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตรดิตร. ถ่ายเอกสาร.*
- เจริญ งามดี. (2547). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครบุรี: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาราช. ถ่ายเอกสาร.*
- เชษฐา แสงรัตน์. (2553). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมีอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหาร การศึกษา). เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.*
- ทรงธรรม กาญจนพิบูลย์. (2544). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาในการ ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.*
- เทียนรัช ศรีใจงาม. (2555). *ปัญหาด้านภาษาอังกฤษของเด็กไทย กับ AEC. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2556, จาก <http://blog.eduzones.com/tean4praya/99880>*
- ธงชัย สันติวงษ์.; และ ชัยยศ สันติวงษ์. (2533). *พฤติกรรมบุคคลในองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.*
- ธมณย์รัตน์. (2553). *การประเมินโครงการเรียนฟรี เรียนดี อยุ่อย่างมีคุณภาพของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในสำนักงานเขตมีนบุรี. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (วิทยาการจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ธีระ รุญเจริญ; ประชาญา กล้าผจญ; และ สัมมา รณิธิย์. (2547). *การบริหารเพื่อการปฏิรูปการ เรียนรู้. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง*
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). *หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เอส เอ็ม เอ็ม.*
- นพพร สโรบล. (2556). *ภาษาอังกฤษกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.polsci.tu.ac.th/fileupload/39/56.pdf>*
- นภเนตร ธรรมบวร. (2543). *การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้อยู่. ศูนย์พัฒนาคุณภาพ วิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.*
- นวลจิตต์ เขาวีรดิตรดิตร, เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า, ชัดเจน ไทยแท้. (2545). *ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร : ประมวลสาระ : การจัดการเรียนรู้อยู่ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.*
- บรรจพร แย้มละมุล. (2553). *ปัญหาและแนวทางการบริหารการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.*

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2549). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- ประกอบ กุฎโพธิ์. (2545). *การศึกษาสภาพและปัญหาของการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา. ถ่ายเอกสาร.
- ประกอบ คุปรัตน์. (2542). *ความเป็นผู้นำเป้าหมายและอำนาจในสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2556). *ภาษาอังกฤษคนไทยโคมาถูกระแงเด็กไทยพัฒนาองักฤษเตรียมพร้อมสู่ AEC*. สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2556, จาก http://www.prachachat.net/mew_detail.php?newsid=1367224176
- ปริญญา เกษประสิทธิ์. (2550). *สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรดิตถ์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *จิตวิทยาอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- เปรมมิกา อ่อนธานี. (2553). *ประสบการณ์...กับการทำงานนั้นสำคัญไฉน*. สืบค้นเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2553, จาก <http://www.fry1985.org/decem02.php>
- พรนพ พุกกะพันธ์. (2544). *ภาวะผู้นำและการจูงใจกรุงเทพ*. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- พโยม ชมพูแสง. (2549). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานวัฒนธรรมในสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพียรพันธ์ กิจพานิชเจริญ. (2552). *ศึกษาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขมกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพบูลย์ ตั้งใจ. (2554). *ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานตามหลักอทธิบาท 4 : กรณีศึกษา บริษัท แอมพาส อินดัสตรี จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ฟ้าภูษา วงศ์เลขา. (2554). *พัฒนาภาษาอังกฤษเตรียมเด็กไทยสู่อาเซียนและเวทีโลก*. สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2555, จาก <http://social.obec.go.th/node/89>

- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์การปกครองท้องถิ่นและราชการ*. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2544). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ยาเบ็ญ เรื่องจรูญศรี. (2553). *บทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร*. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.kroobannok.com/blog/39829>
- ยุทธศาสตร์ โยธะพล. (2542). *การศึกษาความต้องการของบุคลากรครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- รัตน์วลี แก้วม่วง. (2554). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ของครูในอำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2549). (คำนิยม) *ทำเนียบผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ ประสพการณ์การบริหารฐานโรงเรียน (SBM) เพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- รุ่งเรือง สุขาภิรมย์. (2544). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการนำนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติกรณีศึกษานโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- ล้วน สายยศ. (2552). *ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัยในเอกสารการสอนชุดวิชา การวิจัยและสถิติทางการศึกษา หน่วยที่ 6*. หน้า 229-352. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วีรนุช ปินทวนิช. (2543). *โรงเรียนพร้อมปฏิรูปการเรียนรู้แค่ไหน*. วารสารปฏิรูป.
- วุฒิไกร เลื่อนแป้น. (2547). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดการแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศรินยา จันทสุทธิวร. (2542). *บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- คิวนาถ คล้ายบุตร. (2548). การส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบ. ปรินญาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: ภัณฑิวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภพร คล้ายเอม. (2540). ความเข้าใจและเจตคติของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: ภัณฑิวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภลักษณ์ ใจแสวงทรัพย์. (2552). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับข การศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองวิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: ภัณฑิวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- สมจิตรา เรืองศรี. (2554). การสร้างแบบวัดจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมชาย เทพแสง; และอรจิรา เทพแสง. (2549). ผู้นำยุคใหม่: หัวใจของการปฏิรูป. นนทบุรี: อัลฟ่า มิเลียนเนียม.
- สมเดช สีแสง. (2549, กันยายน - ตุลาคม). การพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนา มาตรฐานวิชาชีพครู. วารสารการศึกษา. 13(75): 4-6.
- สมพงษ์ ชาดะวิถี. (2543, กุมภาพันธ์). มองตัวเราเพื่อพัฒนางาน. สารพัฒนาหลักสูตร. 19(95): 41-44.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2551, มกราคม). แนวโน้มการบริหารจัดการการบริหารองค์กรแห่งอนาคต. วารสารวิทยากร. 107(3): 58-59.
- สมศักดิ์ สมมาคุณ. (2552). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: ภัณฑิวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์; และคนอื่นๆ. (2542). การจัดระบบในอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหาร การศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรายุทธ์ ทิพรักษ์. (2546). การบริหารงานธุรการตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย: ภัณฑิวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.
- สุจันท์ สัจกุล. (2548). การศึกษาบทบาทของครูในงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: ภัณฑิวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุปรณิษ อุดมเพ็ญ. (2546). *สมรรถภาพการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคายตามทรรศนะของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ม.ป.ท.
- สุพล วังสินธ์. (2542, ตุลาคม). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา*. *วารสารวิชาการ*. 6(4): 5-12
- สุพัตรา สุภาพ. (2540). *สังคมวิทยา*. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุมิตร คุณานุกร. (2523). *หลักสูตรและการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สุรียา มนตรีภักดิ์. (2550). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้อบังคับคุรุสภา 2548 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิมล ทิรกันันท์. (2544). *การวัดและประเมินผลในระดับประถมศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักการศึกษา. (2554). *แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร : การบริหารวิชาการ*. เอกสารประกอบการบริหารโรงเรียน หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2552). *แผนปฏิบัติการ 4 ปี (2552-2555)*. เอกสารกลุ่มงานนโยบายและแผนการศึกษา ลำดับที่ 05/2552 กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2549). *ระบบการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร*. เอกสารสัมมนาผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. หน้า 7
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2555). *อัตรากำลังข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2555*. กรุงเทพฯ: กองการเจ้าหน้าที่ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- (2549). *โครงการศึกษาและพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่พึงประสงค์ของกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: กองฝึกอบรม กรุงเทพมหานคร.
- (2549). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- (2553). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- (2554). *สรุปผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร : SMART School*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- (2554). *รายงานผลการตรวจคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- ..... (2554). รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครปี 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ..... (2554). 37 ปี สำนักการศึกษา กทม. 22 มีนาคม 2554. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ..... (2555). จำนวนนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2555 จำแนกรายโรงเรียน. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.bangkokeducation.in.th/stat.php>
- ..... (2556). เตรียมความพร้อมภาษาอังกฤษให้คุณในยุคประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) 2558. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.wallstreet.in.th/index.php/wall-street-english/aec/?lang=TH>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พรินทวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร. (2549). ปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักพัฒนาสังคมและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ. กรุงเทพฯ: กองบริหารทั่วไป.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี ของการปฏิรูปการศึกษา (2542-2551). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน. (2553). การประเมินความรู้และประสบการณ์. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2554, จาก <http://chon.nfe.go.th/advicecenter/kummans.html>
- สำเนียง พรหมพวย. (2547). การสนับสนุนของผู้บริหารในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์. ถ่ายเอกสาร.
- ไสว บำรุงธรรม. (2547). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนของครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- ไสว สายยศ. (2552). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. ถ่ายเอกสาร.

- อเนก ธรรมนิต. (2549). การศึกษาการพัฒนาทางวิชาการของครูโรงเรียนคาทอลิก สังฆมณฑล จันทบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา โพธิยานนท์. (2542). หลักการธุรกิจการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มปท.
- อัจฉรา ศรีมูล. (2552). ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- อับดุลรอแม ดอละ. (2550). บทบาทของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/126504>
- อัสนีย์ อัจฉริยบุตร. (2546). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาคม วัชโรสง. (2547). หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา: ภารกิจการผลิต. เอกสารและตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อุทัย ธรรมเตโช. (2543). การบริหารงานวิชาการโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Binda, Kissonpersad. (1989, December). Elementary School Principals and Process of Curriculum Implementaion. *Dissertation Abstracts International*. 50(6): 1492 - A.
- Carter, Norman Dale. (2000). *Using the Internet as an Educational Tool in Geography Courses (online)*. MA, California State University, Fullerton. Retrieved October 14, 2012, from <http://www.lib.umi.com/disertations/fullcit/p1398784>.
- Gooden-Jones, Epsey Medora. (1996, Nov). Developing writing proficiency through cooperative learning strategies in limited English proficient college students. *Dissertation Abstracts International* v.57 no.5: 1950A.
- Harper; & Row.Cohen Bruce J. (1979). *Introduction to Sociology*. New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, Robert V.; & Darlye W. Morgan. (1970, August). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal Of Education and Psychological Measurement*. 13(3): 608.
- Kumar, D.D. (1996). A comparative analysis of the instructional strategies of exempla and novice elementary science teacher. *Dissertation Abstract International*, 52(7): 4730-A.
- Mattox, Donald Dean. (1987, January). Study of In-service Need of Illinois Public School Elementary Principal. *Dissertation Abstracts Internationnal*: 606 - A.

- Padilla, Amado M.;& Sung,Hyekyung. (1998). Student motivation, parental attitudes, and involvement in the learning of Asian languages in elementary and secondary schools. *The Modern Language Journal*; v. 82 no.2 (Summer 1998) p. 205-216.
- Verdugo, Dolores Ramirez & Belmonte, Isabel Alonso. (2005). Using Digital stories to Improve Listening Comprehension with Spain Learners of English. *Language Learning & Technology*. 2007(11): 88-101. , Retrieved October 14, 2012, from <http://llt.msu.edu/vol11num1/ramirez/default.html>

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา	อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ว่าที่พันตรีจำเริญ จันทรเพ็ญ	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดนิสขาราม สำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
นายทรงชัย ประเสริฐ	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดโพธิ์นิมิตร สำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
นางอารีย์ ประเสริฐ	ศึกษานิเทศก์กลุ่มงานภาษาอังกฤษ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชา
ภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สำหรับสอบถามครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชา
ภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. วัตถุประสงค์ของแบบสอบถามนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการ
จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในการส่งเสริม
การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองและชุมชน
3. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 การดำเนินงานของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน
ภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
  - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการ
เรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลครั้งนี้

นางสาวมนต์ฤดี ถือสมบัติ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ( ) น้อยกว่า 10 ปี
 ( ) ตั้งแต่ 10-20 ปี
 ( ) มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

2. ขนาดของโรงเรียน

- ( ) ขนาดเล็ก
 ( ) ขนาดกลาง
 ( ) ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติในโรงเรียนของท่านมากที่สุด
 โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับที่ปฏิบัติมากที่สุด	ได้คะแนน	5	คะแนน
ระดับที่ปฏิบัติมาก	ได้คะแนน	4	คะแนน
ระดับที่ปฏิบัติปานกลาง	ได้คะแนน	3	คะแนน
ระดับที่ปฏิบัติน้อย	ได้คะแนน	2	คะแนน
ระดับที่ปฏิบัติน้อยที่สุด	ได้คะแนน	1	คะแนน

ข้อ	การดำเนินงานของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ด้านหลักสูตร					
1	ประชุมครูเพื่อกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา					
2	ประชุม วางแผน วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกระดับชั้น					
3	จัดให้มีการทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาทุกปีการศึกษาในทุกระดับชั้น					
4	เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรเนื้อหาสาระในแต่ละระดับชั้น					
5	ดำเนินการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร					
6	สนับสนุนให้มีการประเมินผลการนิเทศการใช้หลักสูตรในแต่ละระดับชั้น					
7	จัดให้มีการรายงานผลการนิเทศการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลมาพัฒนาและกำหนดหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น					
8	ให้คำแนะนำกับครูเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น					
2.	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1	มีการประชุม วางแผน กำหนดนโยบาย และเป้าหมายสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2	ส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตร คู่มือครู วิธีสอน และสื่อการเรียนการสอน					
3	ให้คำแนะนำกับครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนงานโครงการสอน					
4	สนับสนุนให้ครูสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน					
5	ติดตามการปฏิบัติการสอนของครูตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้					

ข้อ	การดำเนินงานของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ต่อ)					
6	สนับสนุนการจัดทำผลงานและเผยแพร่ผลงานด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ					
7	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือกันในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ					
8	ให้คำแนะนำกับครูในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
3.	ด้านนิเทศภายใน					
1	ประชุม วางแผนการนิเทศการสอน					
2	กำหนดตารางเวลาในการนิเทศการสอนทุกภาคเรียน					
3	สร้างเจตคติที่ดีเมื่อได้รับการนิเทศการสอน					
4	สนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนแบบหลากหลาย					
5	ดำเนินการนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตร					
6	สนับสนุนให้ครูทำงานเป็นกลุ่มหรือคณะ					
7	สนับสนุนให้มีการประเมินผลการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอน					
8	จัดให้มีการรายงานและสรุปผลการนิเทศประจำปี					
4.	ด้านสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้					
1	ส่งเสริมและสนับสนุนในการสร้างสื่อ นวัตกรรมใหม่เพื่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ					
2	จัดหาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครู					
3	จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
4	สนับสนุนให้ครูสร้างสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน					
5	อำนวยความสะดวกให้ครูในการใช้ทรัพยากรในการผลิตสื่อ นวัตกรรม					

ข้อ	การดำเนินงานของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.	ด้านสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ (ต่อ)					
6	กระตุ้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ					
7	สนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง					
8	ให้คำแนะนำกับครูในการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน					
5.	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
1	ประชุม และวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
2	กำหนดแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตร					
3	ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้					
4	กระตุ้นให้ครูใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพจริง					
5	ส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลร่วมกันระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง					
6	จัดให้มีการพัฒนาศักยภาพของครูในการวัดและประเมินผลอย่างมืออาชีพ					
7	ส่งเสริมให้ครูจัดทำข้อมูลสารสนเทศ รายงานผลการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้					
8	จัดให้มีการรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
6.	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
1	จัดประชุม วางแผนแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
2	ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ร่วมประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวิจัย					

ข้อ	การดำเนินงานของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ต่อ)					
3	กระตุ้นให้ครู ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมหรือแก้ปัญหาต่างๆ					
4	อำนวยความสะดวกให้ครูในการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียน					
5	จัดให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน					
6	ส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน					
7	จัดให้มีการพัฒนาทักษะการทำวิจัยสำหรับครู					
8	ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน					
7.	ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน					
1	นำชุมชน เข้ามีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการจัดการศึกษา					
2	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น					
3	เสริมสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านการจัดการศึกษา					
4	จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน					
5	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตร					
6	จัดสร้างบรรยากาศในโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชน					
7	นำชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
8	ร่วมมือกับครู ผู้ปกครองและชุมชนในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร					

ตอนที่ 3 โปรดแสดงข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.1 ให้ข้อเสนอแนะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 7 ด้าน ดังนี้

ด้านหลักสูตร.....

.....

.....

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....

.....

ด้านการนิเทศภายใน.....

.....

.....

ด้านสื่อ วัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้.....

.....

.....

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....

.....

.....

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....

.....

.....

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามแก่ผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวมนต์ฤดี ถือสมบัติ
วันเดือนปีเกิด	31 มกราคม 2525
สถานที่เกิด	อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ 36110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู รับเงินเดือนอันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดนินสุขาราม เลขที่ 6 ถนนกาญจนาภิเษก ซ.วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 10150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	ระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนบ้านมูลกระบือ จังหวัดชัยภูมิ
พ.ศ. 2542	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ
พ.ศ. 2546	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2556	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร